

**ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •
Светог Димитрија 22**

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs

**Seme
rađa
profit**

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina III • Broj 46 • 22. avgust 2014. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

Protekla nedelja, kako i dolikuje sremačkom avgustu, protekla je u znaku vina i vinara. Pevalo se prošle nedelje, igralo, glumilo, recitovalo i pilo dobro sremačko vino, sve u čast blagorodne ravnice, sunčanih fruško-gorskih padina i naravno božanskog nektara. **Strane 10-11.**

U OVOM BROJU

**KATICA ŠKRBIĆ,
DOKTOR BIOTEHNIČKIH NAUKA
U OBLASTI AGRONOMIJE**

**Sremci znaju da proizvode
šećernu repu** Strana 2.

ZAPIS IZ KRUŠEDOL PRNJAVORA

**Grad zavisi od sela,
a ne obrnuto!** Strana 20.

ŠID • VLADIMIR KANJUH, UZGAJIVAČ GUSAKA

Hobi kojim se nadopunjuje kućni budžet

Kada su propale firme u kojima je godina-
ma radio kao profesionalni vozač, 54-če-
tvorogodišnji Šidanin **Vladimir Kanjuh**
odlučio je da nakon smrti svojih roditelja nastavi
da obrađuje zemlju koju je od njih nasledio.

Danas, Šidani mogu Vladimira sresti svake
srede i subote na gradskoj pijaci, gde je jedini
koji tamo prodaje guščiće. Njihova cena se, ka-
že on, kreće od 400 do 500 dinara, dok se jaja u
vreme oko Uskrsa prodaju po ceni od 150 dina-
ra. Veoma su tražena s obzirom da su zbog svo-
je veličine pogodna za ukrašavanje i bojenje.

Strana 12.

SMS MALI OGLASI 063/8526-021

"Produktna berza" AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

od 11. 8. do 15. 8. 2014.

- Rast cene pšenice**
- Rast cene soje**
- Dešavanja na svetskim berzama**

Sremci znaju da proizvode šećernu repu

Repa će, najverovatnije, ove godine dati dobre prinose koji će iznositi od 50 tona i više po hektaru. Ali, u Sremu je do polovine 80-tih godina sejano više od 20.000 hektara repe, a ostvarivani su prinosi od prosečnih 54 tone po hektaru, podseća dr Katica Škrbić

Ova godina je specifična za poljoprivredu, zbog obilnih kiša koje su padale. Samo u maju palo je 200 litara kiše u pojedinim delovima Srema, to se dogodilo i u julu, a zbog zahlađenja i obilnih padavina koja su bila u maju šećerna repa je doživela stres. Pojavile su se rane bakterioze, a mnogi proizvođači su se uplašili da se radi o pojavi cercospore. Međutim, u pitanju jesu bakterioze a pojave su se zbog velikih količina padavina i niskih temperatura. Ovo procenjuje **Katica Škrbić**, doktor biotehničkih nauka u oblasti agronomije, dugogodišnji stručnjak nekadašnjeg Poljoprivrednog instituta „Dr Petar Drezgić“, a sada Poljoprivredne stručne službe Sremska Mitrovica, koja prvog septembra odlazi u zasluženu penziju. Međutim, povod ovog razgovora nije samo skori završetak njenog radnog veka, već pre svega vredni saveti.

Kakvo je sada stanje šećerne repe?

- Repa se oporavila sa dolaskom toplih dana, ona izgleda dobro, međutim, na mnogim parcelama proizvođača koji nisu radili na vreme prvo tretiranje protiv cercospore i koji su sejali sorte osetljivije na ovu bolest, ima pojave nestanka lisne ma-

Dr Katica Škrbić

se. Ti proizvođači će u septembru početi vađenje repe, a to nije dobro. Repa u jesenjem porastu ima dodatni prinos, traži velike količine vode pa za ovu kulturu ova godina neće biti loša godina.

Kakvi se prinosi mogu očekivati sada, a kakvi su bili nekada?

- Repa će dati dobre prinose, od 50 tona i više po hektaru. Srem je do polovine 80-tih godina, kada je

tu sejano preko 20.000 hektara repe, ostvarivao prinose od skoro 54 tone po hektaru u proseku, sa odličnom digestijom 16,8. Prošle godine, koja je bila prosečna godina, prosek roda šećerne repe je 55,8 tona po hektaru, a to je više od višegodišnjeg proseka.

Da li je zaista Srem idealno područje za šećernu repu?

- Jeste Srem dobro područje za repu, a to je zbog tipa zemljišta koje prevladava. Međutim, proizvođači su navikli da ne poštuju pravila proizvodnje, repu umesto svake četvrte ili pete godine seju na istu parcelu odmah posle dve ili tri godine, a to nije dobro. Ili gaje repu posle kukuruza kao preuseva, a i to nije dobro. Pojavljuju se bolesti, pojavila se rizohtonija, a toj gljivi u zemljištu odgovaraju neke materije koje ispušta kukuruz.

Vi ste radni vek započeli u PI „Dr Petar Drezgić“ odnosno sadašnja PSS Sremska Mitrovica. Predstavite nam se ukratko.

- Rodjena sam u Martincima, tu sam završila osnovu školu, a srednju poljoprivrednu školu sam pohađala i završila u Bijeljini. Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu upisala

Obilazak parcele pod repom

sam školske 1972/73. godine, diplomirala sam 1978. godine, a postdiplomske studije na istom fakultetu upisala sam 1982. godine i završila ih u junu 1986. godine, kada sam odbranila magistarski rad. Zbog preraspodele poslova i radnih zadataka u tadašnjem PI „Dr Petar Drezgić“ od 1987. godine raspoređena je na radne zadatke unapređenja proizvodnje šećerne repe. U toku 1988. godine prijavila sam se na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu za doktorsku disertaciju koju sam radila pod naslovom „Utjecaj vegetacionog prostora i azota na prinos i kvalitet sorata šećerne repe pri zarazi sa rizomanijom“. Disertaciju sam odbranila 1994. godine, a sledeće godine sam izabrana u zvanje istraživača saradnik za naučnu oblast posebno ratarstvo-proizvodnja šećerne repe na osnovu naučnog doprinosa objavljenih naučnih i stručnih radova.

Objavili ste više naučnih i stručnih radova.

- Objavila sam osam naučnih radova u časopisima od nacionalnog značaja kao što su „Savremena poljoprivreda“, „Arhiv za poljoprivredne nauke“, „Agrohemijska“ i drugi. Napisala sam i objavila četiri stručna rada, učestvovala sam u pisanju naučne knjige i monografije od nacionalnog značaja 1996. godine, a radila sam zajedno sa prof. dr **Brankom Marinković, Kovačev, L., Crnobarac, J., Rajić** i drugima. Napisala sam brojne tekstove u lokalnim i drugim novinama, saradivala sa medijima.

Od 2000. godine, vi ste član Odbora za takmičenje zemljoradnika Srema u postizanju visoke proizvodnje. I vi ste nagrađivani za svoj rad...

Razgovarala: **S.Đaković**

Diplome i priznanja

- Na saborima sam analizirala i izveštavala proizvođače o rezultatima i uslovima proizvodne godine. Dobila sam više priznanja - povelja i diploma za angažovanje na izboru najboljih proizvođača u proizvodnji. Vredna društvena priznanja za rad dobila sam od Instituta za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad, Zadružnog saveza Srbije Zadružnog saveza Vojvodine i Zadružnog saveza Srema 2007. godine.

Šta biste savetovali proizvođačima repe?

- Savetovala bi ih isto što sam i ranije: da prate sortiment, a mi im na savetovanjima i predavanjima preporučujemo najbolje sorte za setvu. Sorte tolerantne na bolesti rizomanije brzo zastarevaju, zato se moraju menjati novim sortama koje stručna služba ispituje svake godine, poručila je dr Katica Škrbić, koja će uskoro u penziju, ali će, bez obzira na penziju, i kasnije odraditi sve svoje preuzete radne obaveze u Poljoprivrednoj stručnoj službi Sremska Mitrovica.

Na danu polja

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević

• **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović
• **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Milan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 063/8526-021
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012.- - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

„SREMSKA POLJOPRIVREDA“ ISTRAŽUJE

Koliko košta obradiva zemlja u Sremu

U Lačarku se jutro zemlje prodaje od 5.000 do 10.000 evra, u Kukujevcima, 6.000 do 10.000 evra, u indijskoj opštini cena se kreće u proseku od 4.000 do 5.000 evra, a u Staroj Pazovi od 6.000 do 9.000 hiljada evra

Prema nedavnim istraživanjima potvrđeno je da se za hektar zemlje u istočnoj i južnoj Srbiji, dobija najviše 1.500 evra, dok se u Vojvodini zemljište prodaje i po 20 puta većoj ceni. Stručnjaci prgonoziraju da će zemlja biti još skuplja od 2017. godine jer će tada kupcima iz zemalja EU biti dozvoljeno da kupuju zemlju u Srbiji. Naši novinari su istražili po kojim cenama se u Sremu danas trguje poljoprivrednim zemljištem.

Na području Sremske Mitrovice cena zemlje je veća nego ranijih godina, različita je od sela do sela, a zavise od lokacije gde se zemlja nalazi, klase zemljišta, blizine puteva, industrijskih zona i sličnog, ali i hitnosti prodavca da obezbedi novac prodajom ove svoje nekretnine. Tako se u Divošu ar poljoprivrednog zemljišta može kupiti za 100 evra, odnosno za hektar zemlje plaća se i do 10.000 evra. Ima meštana ovog sela koji su svoju zemlju prodali 10 odsto skuplje, odnosno po 110 evra za ar, ali ta cena trajala je kratko. U Lačarku se, zavisno od lokacije, zemlje prodaje od 5.000 evra do 10.000 evra za jutro. Znatno skuplje oranice su u Martnicima gde važe cene od 6.000 do 12.000 evra za jutro zemlje.

Imamo kvalitetnu zemlju koja je na ceni

Miroslav Stojčević

- Sve što se ponudi uveče do jutro se i proda. Zemlje nema na prodaji baš kao što se priča, ali ima uvek kupaca. Zna se da zemlju kupuje pet ili šest naših meštana, kaže **Milenko Vučković** iz Martinaca.

Kada je reč o selima šidske opštine cena obradive zemlje najviša je u Kukujevcima, gde se jedno jutro kreće od šest do deset hiljada evra, u zavisnosti od lokacije na kojoj se nalazi. Kako kaže predsednik Saveza Mesne zajednice Kukujevci **Miroslav Stojčević** razlog zašto je zemlja tako skupa je taj što su meštani ovog sela okrenuti poljoprivredi, pretežno duvanu koji donosi dobru zaradu, ali isto tako ovde se dosta seje i šećerna repa.

Blizina Kukujevaca i skupa zemlja u toj katastarskoj opštini uticala je i na povećanje cene zemlje u sused-

nim Bačincima, gde za jutro zemlje sada treba izdvojiti od četiri do šest hiljada evra, što je znatno više o odnosu na ranije godine. U Ilincima se jutro zemlje kreće od 2.500 pa do čak sedam hiljada evra, za koliko je nedavno istrgovana jedna parcela, mada prosečna cena iznosi oko pet hiljada evra po jutru. Na području katastarske opštine Berkasovo trenutna cena obradivog zemljišta iznosi od pet do šest-sedam hiljada evra, u zavisnosti od toga na kojem je području i koje je klase obradivosti, saznajemo od **Dragana Vido-vića**, potpredsednika Mesne zajednice Berkasovo.

- Ako govorimo o ceni katastarskog jutra u indijskoj opštini, ona se kreće u proseku od 4.000 do 5.000 evra, tako da jedan hektar košta i do 8.500 hiljada evra.

Ana Vlašić

Često se dešava slučaj da te komšija uceni pa se dešava da traži i do 7.000 evra za jutro - tvrdi **Ana Vlašić** poljoprivrednik iz Indije i ističe da poljoprivrednici često budu prinuđeni da kupuju po znatno višoj ceni, jer je to prilika „sad pa ko zna kad“.

Ana se seća perioda kada je jutro zemlje koštalo deset arendi, odnosno zakupa, pa navodi primer ako je arenda koštala 200 evra, zemljište se moglo kupiti po ceni od 2.000 evra, a sada se situacija drastično promenila pa je i zemlja duplo i više skuplja.

- Nema puno zemlje na tržištu i to je onda taj odnos: mala ponuda a velika tražnja. Po zakonu mi nećemo moći strancima do 2017. godine da prodajemo zemlju. Međutim veliki kombinati su već prodati, pa je tako uz objekte otišla i zemlja - kaže Ana.

Kada je reč o sve češćim slučajevima prodaje zemlje Ana navodi da zemlju prodaju uglavnom naslednici, jer može da se dobije dobar iznos.

Cena poljoprivrednog zemljišta u staropazovačkoj opštini je različita i najviše zavisi od klase zemlje i po-teza u kom delu atara se nalazi.

- Najskuplje je poljoprivredno zemljište u katastarskim opštinama Stara Pazova i Golubinci, dok je u ostalim delovima opštine, Podunavlju, Vojki i Krnješevcima, poljoprivredno zemljište jeftinije. Zemlju u k.o. Golubinci imaju i Staropazovčani i Golubninčani i tu se cena po jutru poljoprivrednog zemljišta kreće od šest do devet hiljada evra - kaže **Jan Đurčik**, sekretar staropazovačkog Udruženja poljoprivrednika. Isto toliko košta i jutro zemlje u ataru između Novosadskog i takozvanog Saskog puta, kao i zemljište s leve strane starog Novosadskog puta iz pravca Stare Pazove prema Indiji.

U poslednje tri godine, po rečima Đurčika prodavana je i kupovana zemlja, međutim, sada je trgovina poljoprivrednim zemljištem malo stala. Poljoprivredno zemljišta, kako je rekao Đurčik, kupuju ekonomski jača gazdinstava, dok ga prodaju sitni i srednji zemljoradnici.

U staropazovačkoj opštini najviše se s poljoprivrednim zemljištem trgovalo devedesetih godina prošlog veka, podseća Đurčik i naglašava da je zemlja u pomenutim katastarskim opštinama uvek bila na ceni. Kad se oglasi prodaja neke parcele, po pravilu kupuje je prvi komšija. Zemlja se „ne ispušta“ tako da se retko dešava je je kupi neko s strane. Dakle, cenu poljoprivrednog zemljišta u opštini Stara Pazova određuje kvalitet zemlje i mesto gde se nalazi.

Pomenuta cena od šest do devet hiljada evra po jutru odnosi se na parcele prve klase, dok je zemlja lošijeg kvaliteta dosta jeftinija.

E. S. P.

Zemlja uz novosadski put drži dobru cenu

Prilika za veći devizni priliv

Nesporan kvalitet srpske maline

Kvalitet srpske maline je nesporan, ali bi Srbija morala da osavremeni tu proizvodnju, pre svega, uvođenjem visokoproduktivnije sorte na plantažnim zasadima, pod sistemima za navodnjavanje i protivgradnim mrežama

Piše: Branislav Gulan

U 2012. godini u Srbiji je rodilo, prema različitim procenama, od 47.000 do 55.000 tona malina, što je najmanji rod od početka prošlog stoleća. I pored svega Srbija je ipak svrstana na treće mesto među država koje gaje ovu vrstu voća. Nezapamćena suša u vreme završetka vegetacije 2012. godine i berbe uslovlila je da prinosi na malinjacima padnu na samo 44 odsto u odnosu na 2011. godinu (85.000 tona), ali je rod od 2012. godine izneverio i širom sveta. Od tog malog roda ostalo je neprodato čak 10.000 tona!

Prinosi su podbacili baš u svim državama, zbog toga će cedne početi da rasti - istakao je u izjavi za javnost Felipe Rosas iz Čilea, generalni sekretar Svetske organizacije proizvođača maline (IRO).

Rod je u 2012. godine podbacio i u Kanadi i SAD, razlog su bile obilne kiše u vreme berbe, pa je bila manja u obe države i pala na 35.000 tona. I u Poljskoj je rod u 2012. godini bio je ispod očekivanja, sa 110.000 tona pao je na 75.000 tona. Kada je reč o Čileu rod je tada pao sa 60.000 na 40.000 tona. U pojedinim delovima rod ja imao najveći pad od 1900. godine.

U svetu je zbog klimatskih neprilika u 2012. godini podbacio i rod kupine. Tada su dobar profit zabeležili i proizvođači borovnice. I pored pada proizvodnje Srbije je u 2012. godini bila druga po ukupnom prinosu u svetu, odmah iza Poljske. Ne tako davno, 2006. godine srpski malinari bili su bez premca u svetu. Tad su SAD bile na drugom mestu po ukupnom godišnjem rodu, kaže Aleksandar Leposavić, vodeći srpski stručnjak za malinu iz Instituta za voćarstvo u Čačku.

Zarada od maline

Srbija bi od izvoza malina mogla da zaradi od 400 do 500 miliona dolara, ukoliko bi osavremenila proizvodnju tog voća. To je gotovo četiri puta više nego do sada. Srbija od izvoza malina godišnje zarađuje od 120 miliona dolara do maksimalno 140 miliona dolara. Srbija je trenutno treći proizvođač maline na svetu, iza Poljske i Rusije, a u našoj zemlji u poslednjih pet godina maline se proizvode u proseku na 15.000 hektara. Prosek proizvodnje malina u Srbiji je 81.000 tona godišnje, a prosečan prinos je četiri tone po hektaru. U domaćoj proizvodnji dominantne su dve sorte malina - "vilamet" (87 odsto) i "miker", koja je nešto produktivnija sorta.

Posedi su relativno mali i usitnjeni, bez sistema za navodnjavanje i prihranjivanje, a produktivnost je dosta slaba, malina se nehigijenski bere i pakuje, tako da je mala proizvodnja prve klase, i tu gubimo u trgovini. Smatra se da se proizvodnjom i prometom

Posedi su relativno mali i usitnjeni, bez sistema za navodnjavanje i prihranjivanje

maline u Srbiji bavi oko 50.000 ljudi, a zapadna Srbija ima najkvalitetnije uslove za proizvodnju maline. Kvalitet srpske maline je nesporan, ali bi Srbija morala da osavremeni tu proizvodnju, pre svega, uvođenjem visokoproduktivnije sorte na plantažnim zasadima, pod sistemima za navodnjavanje i protivgradnim mrežama. Kao primer, navodi se uvođenje sorte "polana" u Poljskoj, koja daje rod nekoliko meseci u toku godine, tako da je rod raspoređen u više meseci, pa nema "uskog grla" i pritiska kod branja, tako da radna snaga može da se pravilno rasporedi oko tog posla. Sorta "polana" je izuzetno produktivna, a prinosi su od 15 do 20 tona po hektaru.

Ta bi malina u našim uslovima dala mnogo kvalitetniji rod od onog koji imaju sami Poljaci i Srbija bi svakako povratila svoj imidž i status na svetskom tržištu maline, ali država treba da omogućući i besplatan uvoz sadnica malina iz Engleske, Amerike i Kanade, jer je reč o najproduktivnijim sortama. Mora se i uvesti red u otkup maline, i povećati plasman izvoza gotovih proizvoda kao što su sokovi, marmelade, džemovi... i navodi se da Srbija skoro 97 odsto maline izvozi u smrznutom stanju, dok je udeo sveže maline u izvozu mali.

Takođe, Srbija treba da zaštiti geografsko poreklo maline. Jer, samo Arilje je zaštitilo geografsko poreklo svoje maline, ali to treba da urade i ostala geografska područja, koja daju kvalitetan plod maline.

Ulaganje u zasade višestruka dobit

Osim što se malinjaci iz godine u godinu šire po celoj Šumadiji, obrada ove kulture, kaže stručnjaci, u poslednje tri decenije nije mnogo unapređena. Jedan od retkih proizvođača koji potvrđuje da se ulaganje u zasade višestruko vraća je Dušan Mihajlović iz Donje Ježevice kod Čačka koji malinu navodnja.

dva puta iz Engleske uvezla zaraženi materijal, koji je prošao inspekciju. Leposavić predlaže da se uvede podsticaj za svaki izvezeni kilogram maline, bez obzira gde je proizveden, i da se formira nacionalni savet za malinu koji će preporučivati vrste novih proizvodnih tehnologija i odabir sorti.

- Što se tiče količine zadovoljan sam, to je oko 6,5 do sedam tona na 50 ari. Planiram u narednih godinu, dve da napravim hladnjaču što bi mi pomoglo u daljem širenju proizvodnje, ali bez pomoći države neće to ići kako planiram - kaže Mihajlović.

Protoklih godina suše su smanjivale rod malina. Međutim, i kad je godina dobra sa hektara maline se u proseku ubere svega četiri tone ovog voća.

- Zadnjih godina gotovo da je to bila samo priča. niko ništa nije ulagao, simbolično je bila po neka mreža - kaže Milan Radojičić iz Udruženja proizvođača "Srpska malina".

Međutim, stručnjaci ukazuju da je tehnologija ostala na nivou sredine osamdesetih godina XX veka. Prosek na malom posedu je i dalje po nekoliko desetina ari, proizvodi se bez higijenskih uslova, bez sistema za navodnjavanje, bez đubriva i malina u tom sistemu uzgoja postiže veoma slabe rezultate. Za osavremenjavanje proizvodnje poljoprivrednicima obično nedostaju sredstva, ali ponekad novac nije najveća prepreka.

Miloje Isailović, poljoprivrednik iz Drenaića kod Valjeva susreće se sa problemom vode. Kaže da su pokušavali da nađu vodu, da su bušili na 275 metara ali da je nisu našli. Da bi se problem nedostatka vode rešio potrebno je da pomognu i država i lokalne samouprave, kažu stručnjaci. Nema neke pomoći na koju bi mogli da se oslonimo u smislu navodnjavanja, kvalitetnije obrade, ali se nadamo da će proraditi ti fondovi za poljoprivredu - kažu proizvođači maline.

Na povećanje prinosa svakako bi uticala i promena sortimenta maline i uvođenje onih koje daju veći prinos, poput polane, koja se sve više gaji u Poljskoj - našem najvećem konkurentu u proizvodnji ovog voća. Te sorte imaju duži period branja, pristizanja u rod, tako da će i cena branja biti ekonomičnija, neće morati odjednom veliki broj berača da bude prisutno, što higijenski može ta malina bolje da se bere i da bude veći udeo prve klase.

Malina se u Srbiji gaji na oko 15 hiljada hektara i godišnje od nje prosečno zaradimo oko 140 miliona dolara. Preko 90 odsto proizvodnje izvozimo kao zamrznuto voće u velikim pakovanjima, a najveći kupci su najrazvijenije zemlje EU - Nemačka, Francuska, Engleska, Italija. Kada bi se i zasadi i pakovanje osavremenili zarada bi mogla da se poveća i do četiri puta.

Višak malina u Manjku

Planinsko selo Manjak je najveći proizvođač malina u hanskoj opštini. Ima oko 400 stanovnika, a od tog broja gotovo trećinu čine mladi. Porodična ognjišta, i pored nepovoljnog geografskog položaja i nedostatka puta, nisu napustili. Ruku pod ruku sa roditeljima podižu malinjake na nadmorskoj visini nešto većoj od 1.000 metara. Time se bavi oko 95 odsto meštana i većini malina predstavlja osnovni izvor egzistencije. Ove godine, na oko 47 hektara zasada, očekuju prinos od 15 tona po hektaru.

Dragan Ristić (56), bivši trgovac, a po struci građevinski poslovoda, gotovo tri decenije uzgaja ovo voće. Poslednjih deset godina od toga njegova porodica i živi.

- Posedujem plantažu na oko 3,5 hektara. Iako je bilo problema sa kasnim snegom, malina je dobro rodila. Ove, 2014. godine, pored cele porodice, na berbi smo angažovali i 62 berača, koje smo plaćali od 30 do 40 dinara po kilogramu ubranog voća. Ovde je otkupna cena maline

190 dinara po kilogramu za "vilamet", za 20 dinara više po kilogramu za sortu "miker" - veli Ristić.

Zbog ekonomske krize i nezaposlenosti ne samo da su mnogi mladi ostali na selu, već sve više ima i povratnika. Problem Manjačana je loša putna mreža do Džepa, centra hanskih sela u tom delu opštine, pa stoga i otežan transport ove značajne sirovine.

Maline koje proizvode su izuzetno kvalitetne, ali dok ih transportuju do Džepa, mesta na autoputu, one već odu u drugu klasu. Taj problem će lokalna samouprava sa Ministarstvom privrede uskoro rešiti jer će u toku avgusta 2014. godine započeti radovi na asfaltiranju kritične deonice.

Manjačani su se sami potrudili da reše i drugi problem - zajednički izlazak na tržište i plasman robe, nedavnim osnivanjem Udruženja malinara "Crveni dukat". Imaju u planu da kupe i hladnjaču, tako da ih kupci i nakupci ne mogu ucenjivati cenom, kaže Dragan Ristić.

U selu Manjak većina meštana se bavi proizvodnjom maline

Zahtev da malina bude strateški proizvod

Proizvođači malina su 2013. godine na sednici Odbora za poljoprivredu u Skupštini Srbije da malina dobije status strateškog proizvoda, s obzirom da je vrednost njenog izvoza 200 miliona evra godišnje, i da je na proizvodnji zaposleno 35.000 ljudi sa punim radnim vremenom, kako su oni tada obrazložili.

Poljoprivredni stručnjak Stevo Petrović rekao je da proizvodnja malina služi i kao dopunska zarada radnicima sa niskim primanjima, kao i da ta proizvodnja ima visoko učešće u ukupnom prihodu nekih opština, kao što je Arilje. Malina je veoma važna i u regionalnom razvoju, jer je pretežno koncentrisana u brdskom području zapadne Srbije, čiji je region zaostao tokom poslednje tri decenije. Petrović navodi i da subvencije države ne prave razliku između ekstenzivne poljoprivredne proizvodnje u brdskim predelima i intenzivne u žitornim krajevima, gde se koriste mašine.

Pomoćnik ministra poljoprivrede, Nenad Katanić, se slaže da je mal-

ina realno strateški proizvod, ali da to država neće prihvatiti, jer takav status podrazumeva proizvode koji obezbeđuju prehrambenu sigurnost stanovništva. "Ne treba očekivati da će država za robne rezerve otkupljivati maline, niti može da se meša u određivanje cene između proizvođača i otkuplivača", rekao je on. Katanić kaže da će država podsticati unapređenje proizvodnje, prerade i transporta i preporučuje gajenje novih sorti, sa kojima će se sezona branja produžiti sa četiri do šest nedelja na pet meseci, što će omogućiti povoljnije cene. On ističe da se mora povećati prodaja zamrznutih malina u rinfuzi, gde Srbija gubi konkurentnost, kao i prodaja prerađevina od malina gde može da se ostvari veća dobit.

Predstavnici udruženja "Srpska malina" i "Vilamet" nisu baš bili zadovoljni odgovorom da država ne može da pomogne oko otkupa, pa postavljaju i pitanje zašto je dozvolila da budu ukinute zemljoradničke zadruge koje su se time bavile.

Kraj

Autor je član Odbora za selo Srpske akademije nauka i umetnosti

LJUKOVO • U POSETI MARICI GOJIĆ

Sama nosi svoj teret

Iako život nije bio darežljiv prema njoj i sav teret muških i ženskih poslova nosi sama kako ističe nikada nije odustajala. Naučila sam da radim ovaj posao, pa i kad je teško idem dalje, jer znam da nema ko da uradi umesto mene

Za jednu ženu jedna kuća je puno, a dve ruke su malo, ovo može potvrditi skoro svaka domaćica, koja se ceo radni vek bavi onim ženskim kućnim poslovima. Međutim, u indijskom selu Ljukovo zabeležili smo neobičnu i pre svega dirljivu priču **Marice Gojić**, šezdesetogodišnje penzionerke i udovice koja već osam godina sama brine o svom poljoprivrednom gazdinstvu. Marica je pre svega borac, vredna i samostalna žena koja pored brige o kući drži i devet krava, deset junadi i jedno tele. Društvo u samoći joj prave i dve krmače, šest nazimadi, psi i mačke. Prava mini farma dobija svoju posebnu draž jer je Marica svoje krave i junice krstila imenima, pa smo tako imali priliku da upoznamo Jagodu, Višnju, Saru, Cvetu, Lolu, Seku, Šaru, Milku, još jednu Milku, Jorgovanku, Donku, Čupku, Viki, Nedu i Lenku, ostalo su mužjaci pa imena nisu dobili počinje priču Marica.

Započeti pravi seoski život

- Moj suprug i ja smo se pre dvadeset godina preselili iz Indije u Ljukovo u želji da započemo pravi seoski život i bavimo se poljoprivredom. I tada smo držali krave, me-

đutim kada se on razboleo i nakon njegove smrti ja sam morala da nastavim ovaj posao jer sam ceo život bila u poljoprivredi kaže ona i dodaje. Iako dece nismo imali moj suprug i ja smo se lepo slagali i imali idiličan brak kaže Marica sa setom u očima. Zato su danas sva deca dobrodošla kod mene u kuću, pogotovo ako su dobra i lepo vaspitana, moja vrata su im uvek otvorena.

Posla u poljoprivredi, pogotovo u govedarstvu ima ceo dan, pa tako za Maricu nema predaha. Radni dan počinje već od pola četiri tradicionalnom kafom za dobro jutro.

- Nekada sam počinjala mnogo ranije da radim, skoro da nisam ni spavala. Ceo dan posla oko krava, pa onda pripremam sir za pijacu u Staroj Pazovu na koju smo godinama išli suprug i ja. Dešavalo se da legnem nešto malo pre ponoći i ustanem u pola jedan da bi tamo stigli na vreme. Sad počinjem u pola šest pa oko podne napravim malu pauzu da skuvam nešto ili da odem na njivu i uveče radim do devet sati kaže ova vredna žena i poručuje da radi i prvu i drugu smenu, teče nema sad jer ne ide na pijacu.

Iako život nije bio darežljiv prema njoj i sav teret muških i ženskih poslova nosi sama kako ističe nikada nije odustajala.

- Naučila sam da radim ovaj posao, pa i kad je teško idem dalje, jer znam da nema ko da uradi umesto mene. Dokle budem mogla radiću poručuje ona.

Mleko dalje plasira jednoj mlekaru, a kada je reč o uslovima u stočarstvu kaže da i nisu baš sjajni.

- Nema uvek jednako mleka, jer krava nije bunar da uvek isto daje, u proseku 20 litara po kravi. Neke krave su sada u zasušenju pa bude i manje, al šta da radim. Kad su krave friške muzare onda ima više mleka, pa samim tim i više para tvrdi Marica, kad ih zasušiš onda ima i manje posla ali nije ni to loše jer se malo odmoriš. Otkupna cena je 32 dinara zato što sam samostalni proizvođač, a kada bih nosila na otkupno mesto cena bi bila za nekoliko dinara manja.

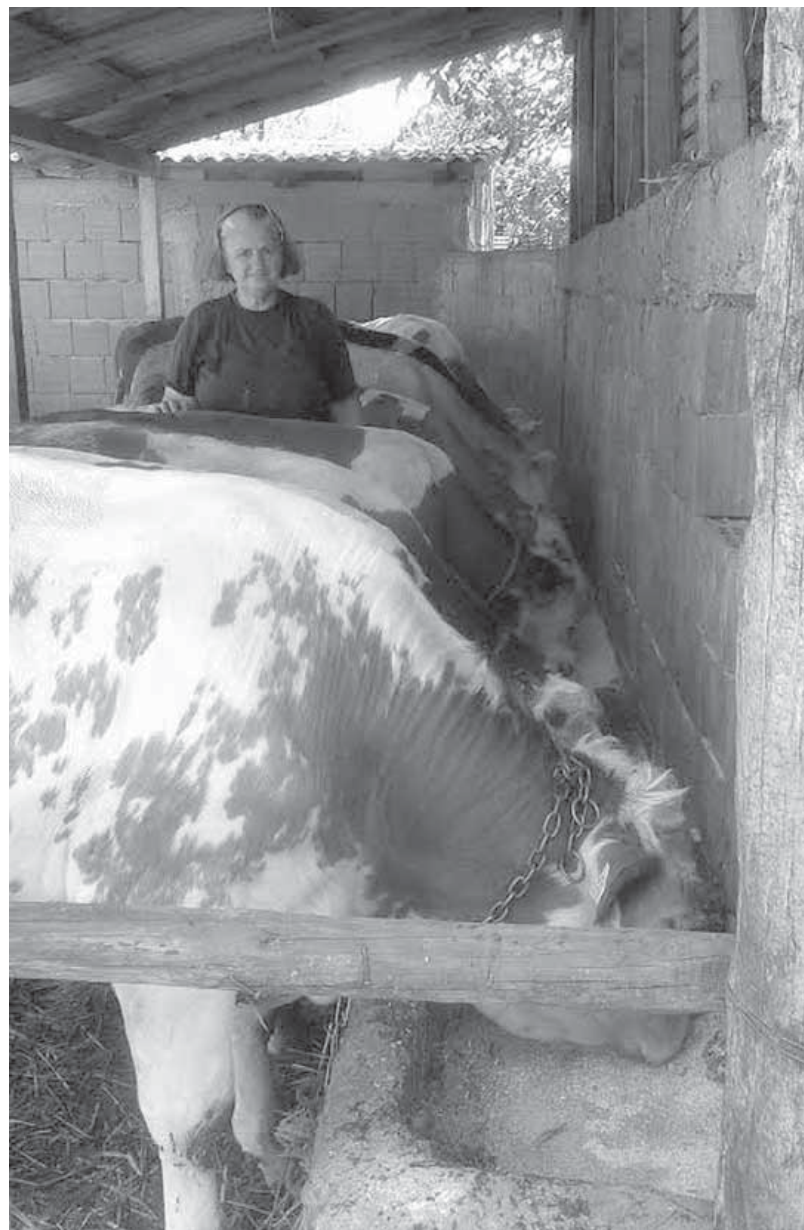
Rad u tri smene

U šali Marica kaže da se od posla može živeti ali samo ako radiš u tri smene. Pošten čovek mora mnogo raditi i opet teško živi ističe ona i poručuje da ne može da se radi mesec dana pa da posle živiš cele godine, nije takav posao.

Za sada ne planira da povećava proizvodnju jer kako tvrdi nema zagarantovane cene, pa je sve rizik. Važno je da čovek nije u minusu u tom slučaju kaže ona napravila bi fajront i rasprodala stoku.

- Za sada nemam ničiju pomoć, volim da radim i najbolje mi je kad sam u poslu jer tada manje mislim na druge probleme. Inače, imam posla i na njivi gde uzgajam stočnu hranu, pa bar sam mirna kada treba krave i junadi nahraniti.

Na kraju razgovora saznajemo da je Marica Gojić veoma poštovana u selu, baš zato što je sama, bez muške ruke i stuba kuće. Radoznali povremeno navrate, da odaju priznanje i da se dive a ima i onih zlu-radih koji kažu šta će joj to, nema dece, za koga radi.

Rad u tri smene

- Ne osvrćem se ni na jedne, znam kad se probudim da treba da radim, to me je i održalo u životu u najtežem periodu. Sedenje se ne isplati, tek onda nemaš ništa, završava priču Marica Gojić i pokazuje

nam njeno gazdinstvo o kojem brine sa puno ljubavi. Ove životinje jesu njeni prijatelji jer u trenucima samoće ne mogu ništa da kažu ali zato umeju da slušaju.

M. Balabanović

Pravi seoski život

KVALITET VODE ZA ŽIVOTINJE

Povedite računa prilikom napajanja životinja

Voda za napajanje životinja treba da bude bez boje, bez mirisa, da je bistra, da ima osvežavajući ukus, i da ne sadrži patogene mikroorganizme i parazite, niti štetne hemijske materije. U prirodi dosta često dolazi do znatnih promena u kvalitetu vode zbog čega se ona mora češće laboratorijski - higijenski ispitati. U praksi je poznato da voda može postati izvor zaraze kako kod ljudi, tako i kod životinja. Voda se inače vrlo lako može inficirati otpadnim vodama (iz klanica, mlekaru), a i plavljenjem livada i inficiranjem hrane što može dovesti do direktne infekcije životinja.

Da bi proverili hemijski i bakteriološki sastav vode potrebno je za hemijsku analizu uzeti jedan litar vode u dobro ispranu bocu tom istom vodom koja se želi ispitati. Kod otvorenih bunara boca se zaroni 10 do 15 cm ispod površine vode. Posle punjenja bocu zatvoriti takođe ispranim zatvaračem. Vodu za bakteriološki pregled treba uzeti u laboratorijski sterilnu bocu u količini od 200 do 250 ml. Ako ne postoji mogućnost nabavke sterilne boca, to i sam držalac može izvršiti sterilizaciju pomoću toplog vazduha (u rerni). Bocu takođe zatvoriti sterilnim zatvaračem. Uzete uzorke vode treba odneti što pre u laboratoriju,

a najbolje u vremenu od 6 do 8 sati. Uz bocu pripremiti podatke odakle potiču i iz kojih objekata za snabdevanje vodom (bunari, izvori...).

Stočari dobro znaju da je snabdevanje životinja vodom istovremeno pitanje zdravlja i produktivnosti grla. Organizam teži da održi balans između količine vode koju odaje i one koju prima. Za velike životinje dnevno treba obezbediti 40 do 50 litara, a za sitne 8 do 12 litara. Stvarne potrebne količine su vrlo varijabilne i zavise od same životinje, sredine i načina gajenja, klimatskih faktora, temperature vazduha, vrste hrane, produkcije, uzrasta, kondicije i drugog.

Oprez pri napajanju stoke

DIVOŠ • U POSETI POLJOPRIVREDNIKU ĐORĐU NOVOSELCU

Ovo vreme nije za eksperimentisanje

Porodica Đorđa Novoselca obrađuje, što sopstvene što uzete u zakup, 210 jutara zemlje. Seju klasične ratarske kulture, gaje svinje i to do 200 komada u turnusu i ne planiraju da ništa menjaju u proizvodnji, jer nije vreme za eksperimentisanje

O d poljoprivrede ima života, optimista sam. Puno se radi posebno kada je sezona, a sezona traje ukupno oko sedam meseci godišnje. Sada baš nemamo velikog posla, ako se izuzme onaj svakodnevni oko kuće, stoke, voćnjaka. Vrućina nam nikom ne smeta, svi radimo svoj posao i nije nam ništa teško. Ovako govori o svojoj svakodnevici poljoprivredni proizvođač iz Divoša **Đorđe Novoselac**, kome je 32 godine života, koji ima sopstvenu porodicu - ženu, ćerku i sina i živi zajedno sa ocem i majkom u zajedničkom domaćinstvu.

Odabrao je Đorđe da mu njive i oranja budu osnovno zanimanje i izvor prihoda za porodicu, iako je po zanimanju i struci poljomehaničar. Mogao bi, čini se, sigurnije da živi od posla u nekoj firmi, ali nikada nije bio u radnom odnosu. Jer, porodica Novoselac obrađuje 210 jutara zemlje - sopstvenih 80 jutara, a ostalo su uzeli u zakup od drugih ljudi. Bave se klasičnim ratarstvom, seju pšenicu, soju, šećernu repu, kukuruz, uzgajaju po 200 komada svinja u turnusu, a

trenutno je u njihovom tovilistu 100 tovljenika.

- Sada je veoma seljaku teško prodati poljoprivredne proizvode. Ide samo kukuruz na tržištu. Mi saradjujemo sa onima koji nam daju povoljnije cene. Repu smo radili direktno sa "Sunokom", kukuruz sa "MK komercem", saradjujemo i sa Mitnim mlinom. To nam se za sada isplati, priča Đorđe.

Za vreme posete ovom mladom savremenom poljoprivredniku porodica Novoselac je bila u berbi šljiva. Iako se voćarstvom ne bave, imaju mali voćnjak sa voćem koje gaje za sopstvene potrebe. Đorđe nam priča kako je taj voćnjak nasledstvo njegove majke od njene majke, da je to bio voćnjak na lancu zemlje, koji je posle podeljen i sada oni imaju "nekoliko redova šljiva koje održavaju za sebe."

- Imamo mi u dvorištu veliko skladište gde smeštamo rod koji ubereмо na njivama, pa možemo da čekamo, ako treba i koliko treba, pravu cenu. Tu smo smestili pšenicu, treba nam za stoku. Inače, na njivama nemamo sada mnogo obaveza, žetvu

Ima svu potrebnu mehanizaciju

smo završili imali smo solidan prinos s obzirom na uslove koji su nas pratili. Ostvarili smo 32 metra pšenice po jutru, a zasejali smo hlebno zrno na 15 jutara. Dolazi nam žetva soje i berba kukuruza, rod ovih useva je, za sada, dobar, ako ne upeke sunce sve će biti kako valja. U suprotnom slučaju ne znam šta će biti, jer je pri stabljici kukuruza još velika vlaga i sparina. Nema bolesti na usevima, jedino sam primetio da ima malo nekog crvenila na listovima, ali ću nam se, uz stručnu pomoć, sanirati, ističe Novoselac.

Bujice

Divošani nisu imali problema sa posledicama poplave, ali jesu sa posledicama bujičnih voda.

- Bujične vode su nam najveća propast, zato smatram da će posao koji se radi u selu u vezi uređenja kanala doneti sigurnost i da će se uloženo isplatiti, ocenio je Đorđe Novoselac.

Kupovali zemlju

- Mi nismo bili čisto seljačka porodica. Otac je radio, imali smo šest ili sedam jutara zemlje, živeli smo od očeve plate. Posle smo zemlju nasledili, ali smo je uglavnom kupovali i više od 80 jutara. Ona je sada i moj i očev posao, kaže Đorđe Novoselac.

liniju za repu kompletnu, dve prskalice i ostalo što treba za poljoprivredu. Ova mehanizacija je dovoljna ne za jedno, već za više poljoprivrednih domaćinstava.

- Sa mehanizacijom koju imam mogu dnevno da posejem 10 do 15 hektara zemlje, usluge drugima ne radim, jer smo nakupili dosta zemlje da obradujemo, gorivo je skupo pa se ne isplati raditi i drugima, navodi Đorđe i nastavlja kako za sada neće ništa menjati u svojim poslovnim planovima jer je svaki eksperiment veoma rizičan.

S.Đ. - M.M.

Bavi se stočarstvom i ratarstvom

Đorđe Novoselac: pšenica je dobro rodila

POLJOPRIVREDNE ZANIMLJIVOSTI

Kozje mleko odlično za zdravlje

O d pamтивека širom planete kozje mleko se upotrebljava ne samo za ishranu već i kao pomoćno sredstvo za lečenje mnogih bolesti. U sebi sadrži mnoštvo proteina bogatih esencijalnim aminokiselinama, široku lepezu vitamina i nema teško svarljivih masti. Ne samo da je lakše za varenje od kravljeg mleka, već kozje mleko sadrži manje laktoze, pa ga lakše mogu podnositi osobe osetljive na laktozu. Zatim, kozje mleko u odnosu na kravlje u svom sastavu sadrži veći nivo vitamina (pogotovo vita-

mina B6), minerala (pogotovo kalcijuma), a niži nivo kalorija.

Pošto je blizu savršene hrane i lako varljivo ono je pogodno za ishranu beba neposredno nakon prestanka dojenja. Osim toga, kozje mleko je odlična namirnica za bebe i decu jer ne sadrži određenu vrstu proteina koji često izaziva alergijsku reakciju kod dece.

Kroz istoriju čovečanstva kozje mleko se preporučuje za jačanje imuniteta, lečenje i jačanje pluća, protiv tuberkuloze.

Kozje mleko može biti i dobar

saveznik u borbi protiv stresa. Ono u sebi sadrži vitamine B1, B2, B6 i B12 pa stoga jača i nervni sistem.

Narodna medicina kozje mleko preporučuje i osobama sa osetljivim želucem. Fine čestice koje se u njemu nalaze uglavnom neće škoditi ni osobama koje imaju problema sa jetrom.

S obzirom na to da koze jedu koru biljaka njihovo mleko je bogato silicijumom a to je mineral koji pozitivno utiče na kožu, kosu, nokte i nervni sistem.

Na kraju da ne zaboravimo i to da je kozji sir, takođe, moćno pri-

Kozje mleko dobro i za jačanje imuniteta

rodno sredstvo za jačanje organizma i zaštitnik od mnogih bolesti.

Zbog svega ovoga, lekovita svoj-

stva kozjeg mleka lako mogu, a i trebaju, primamiti i one osobe koje baš i ne vole njegov miris. S.P.

PATOLOŠKA STANJA POSLE POROĐAJA ŽIVOTINJA

Zdrava životinja, uspešna proizvodnja

Oboljenja i komplikacije posle porođaja, koje su opasne po život, mogu ostaviti posledice, kako na proizvodnost, tako i dalju plodnost životinje. Zato je pravovremena reakcija vlasnika nužna, a uspešna intervencija veterinara neophodna

Piše:
Dr Vet. Med Srđan Kozlina

Sigurno je da svaki nas proizvođač, stočar zna da je životinja veoma osetljiva na tok porođaja, te period neposredno posle njega. Ako porođaj protekne lako, bez komplikacija, oporavak će biti brz, normalan, fizioloski.

Težak i komplikovan porodaj ili ako posteljica nije na vreme izbačena iz materice, nastaje patološko, bolesno stanje životinje. Najčešće su:

- povrede i nagnječenja porođajnih kanala,
- povrede materice,
- povrede materičnog grlića,
- pucanje i prekid materice, oštećenja karlice,
- izvrtnje materice iz svog normalnog položaja,
- razna infektivna oboljenja,
- zadržavanje, zaostajanje, neizbacivanje posteljice
- porođajna koma (pareza)
- acetone mija krava (ketoza)

Povrede i nagnječenje porođajnih kanala mogu da nastanu kod životi-

Porodajna koma, kao i acetone mija krava nastaju u periodu posle porođaja, a uzrokovani su određenim neizbalansiranim odnosom unutar samog organizma životinje

nja svih vrsta, a najčešće kod krava i kobilica prilikom izvlačenja velikog ploda, nestručnim radom neovlašćenih lica, upotrebom velike sile izvlačenja, a moguće su i spontane naprsline materice zbog prejakih porođajnih trudova, kao i uvrnuća materice, torzije.

Povrede materičnog grlića najčešće nastaju kada grlić nije dovoljno otvoren, a plod je jako velik. Tada su moguća brza iskrvarenja zbog prekida većih krvnih sudova. Manje povrede materičnog grlića izleće se spontano. Međutim na mestu povrede posle izlečenja nastaju manji ili veći ožiljci koji kasnije sužavaju promer kanala, te dovode do smanjene funkcije, odnosno smanjenja plodnosti takvih ženki.

Prilikom oštećenja karlice oporavak je dug, od dve do četiri nedelje. Prognoza je neizvesna, te je preporučljivo da se životinja uputi na

Da bi teljenje bilo bezbedno, potrebno je na vreme uočiti moguće komplikacije

ekonomsko iskorišćavanje na vreme, dok ne nastanu komplikacije.

Izvrtnje materice (prolapsus) nastaje posle porođaja, najčešće kod krava, kobilica, ovaca, koza. Nastaje zbog jakog istezanja materice i labavih veza porođajnog kanala. Prognoza zavisi od dužine trajanja procesa i vrste životinje. Najpovoljnija je kod krava, ovaca, koza. Posle vraćanja materice u svoj normalan položaj, primene odgovarajuće terapije, vrši se šivenje vulve čvornim šavovima.

Infekcije materice i porođajnog kanala za vreme i posle porođaja su realna opasnost za životinju. Životinje su tada najosetljivije, jer u matericu tada mogu prodreti razni mikroorganizmi, pogotovo ako je zadržana posteljica, sluzokoža povređena. Higijena staja je takodje veoma važna.

Zadržavanje, zaostajanje, neizbacivanje posteljice je patološko stanje porodilje nastalo posle porođaja ili pobačaja. Nastaje najčešće u krava. Normalno je da posteljica bude izbačena iz materice kratko

vreme posle porođaja, u prvih par sati: krave do pet sati, kobile za pola sata, ovce i koze do tri sata, u krmača i kuja posteljice izlaze za svakim plodom, a najkasnije po izbacivanju poslednjeg ploda.

Ukoliko se ne izbaci u naznačenom roku, odnosno šest do dvanaest sati kod krava posle teljenja, smatra se patološkim stanjem, te su moguće komplikacije kao što su: lokalne i opšte infekcije, zapaljenske materice, a u težim slučajevima sepsa sa nepredvidivom prognozom i neizvesnim ishodom. Simptomi ovakvog stanja su veoma lako uočljivi: krave se napinju, a iz vagine visi kraća ili duža vrpca. Posle tri dana počinje truležno raspadanje, širi se neprijatan, truležan smrad. Krave relativno dobro podnose zadržavanje posteljice, pogotovo ako se na vreme preduzme odgovarajuća terapija. Ona podrazumeva vađenje zaostale posteljice ne pre isteka dvadeset četiri sata, a najčešće drugi ili treći dan posle telenja. Do tada zatvorena šaka uglavnom može da uđe u matericu. Vađenje

posteljice ne sme biti nasilno, sa krvarenjem, jer je to više štetno nego korisno. Terapija antibioticima, odnosno ubacivanjem potrebnih preparata direktno u šupljinu materice svakako daje očekivane rezultate.

Porođajna koma, kao i acetone mija krava nastaju u periodu posle porođaja, a uzrokovani su određenim neizbalansiranim odnosom unutar samog organizma životinje. Prva se rešava unošenjem u organizam neophodne količine kalcijuma, kao i jos nekih neophodnih sastojaka, a druga podizanjem nivoa šećera u krvi.

Veterinar svojim stručnim i savесnim radom, te blagovremenim i korektnim dijagnostikovanjem postojećeg stanja može u mnogome doprineti uspešnom prevazilaženju postojećih problema.

Vlasnik životinje mora uočiti svaku promenu na svojoj životinji. Samo tako u međusobnoj saradnji uspeh je zagarantovan. Zdrava životinja je svakako osnovni preduslov uspešne proizvodnje.

Uvek dobrodošla pomoć stručnih lica

Доо ветеринарска
станица
САВА СРЕМ

Лаћарак

Лаћарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266

Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић

Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80

Др. вет. мед. спец. Миленко Перић

Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9

Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац

Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24

Др. вет. мед. Милорад Кевић

Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7

Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиноскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

Pet principa ruralnog razvoja

Piše:

Branislav Gulan,
član Odbora za selo
Srpske akademije
nauka i umetnosti

Da bi svaka zemlja ili region povećali nacionalni dohodak i društveni proizvod poljoprivrede potrebni su im makroekonomska i politička stabilnost, povećanje produktivnosti primenom novih tehnologija, rast realnog dohotka u vanpoljoprivrednom sektoru, veći podsticaji proizvodnji... S tim u vezi postavljaju se i sledeća razmišljanja: može li poljoprivreda biti motor ruralnog razvoja, mogu li manje farme opstati i može li ruralna nepoljoprivredna ekonomija znatno doprineti razvoju sela?

Da bi sprečili pojavu „tužnih“ trendova na srpskom selu trebalo bi u narednom periodu: ujednačiti stope rađanja i umiranja, odnosno stabilizovati broj ruralnih stanovnika, poboljšati saobraćajnu i telekomunikacionu infrastrukturu na selu, podići zdravstveni, kulturni, obrazovni nivo seoskog stanovništva, smanjiti zavisnost od vlasništva nad zemljom i omogućiti zapošljavanje u drugim sektorima, povećati izvore dohotka iz nepoljoprivrednih aktivnosti, sitna gazdinstva organizovati u zemljoradničke zadruge.

Na osnovu svega ovog određeno je i pet principa ruralnog razvoja. To je da se prepoznaju mogućnosti razvoja svake sredine, utvrditi odgovornost za promene u prošlosti i budućnosti, voditi konzistentnu politiku redukcije siromaštva, ubrzati proces decentralizacije vlasti i jačati ulogu i odgovornost lokalne samouprave, izgraditi produktivan sektor u ruralnom razvoju koji će doprinesti maksimalizaciji rasta i redukciji siromaštva. Na taj način će doći do bolje valorizacije ruralnih resursa, njihovom doprinosu povećanju bogatstva i blagostanja, posebno ruralnih stanovnika i društva u celini.

Dakle, za uspešan razvoj Srbije, i opstanak sela, neophodno je da agrar bude strateška delatnost i da

Istraživanja pokazuju da danas u srpskim selima živi oko 260.000 momaka i 100.000 devojaka koji su se približili pedesetoj godini života, a da nisu zasnovali porodice. Razlozi ovoj pojavi su brojni, a posledice katastrofalne. Sraman je bio i naziv seljak, pa nisu htele devojke za njih da se udaju i da žive na selu, da hrane stoku obrađuju njive... Radije su uvek odlazile u gradove, udavale se za portire u fabrici i mnogo siromašnije živele

U Lukovskoj banji selo opstalo jer su iskorišćeni termalni izvori vode

država bude proglašena za region bez genetskih modifikovanih organizama. Dobijanjem takvo tretmana poljoprivrede, za tri godine moglo bi da se udvostruči proizvodnja hrane i tada bi u potpunosti bile zadovoljene domaća tražnja i rezerve. Značajne količine hrane bi preostale i za izvoz i oni bi u 2020. godini mogli da dostignu najmanje šest milijardi dolara, a deceniju kasnije čak 10 milijardi dolara. Oživljavanje poljoprivrede u Srbiji, koja je tradicionalno usitnjena, jer prema poslednjem popisu poljoprivrede prosečna njiva je veličine oko 4,5 hektara, ekstenzivan i svaštarska, dobrim delom se mora postići iz državnog budžeta (koji bi morao do 2020. godine da iznosi 10 odsto). Poljoprivreda Srbije u sadašnjim svetskim trendovima i u svemu što ima treba da uz postojanje političke volje da iskoristi svoju šansu, te ponudi kvalitetne proizvode.

Zaključak

Na osnovu svega dolazi se do zaključka da se srpsko selo nalazi na raskršću između nestanka i opstanka. Proces devastiranja ruralnih područja je veoma intenzivan. Manifestuje se u raznim formama. Da bi se zaustavili negativni trendovi na srpskom selu potrebna je nova i ofanzivna politika ruralnog razvoja.

Sela nisu samo proizvodni regioni, već i mesta za život, boravak, odmor i rekreaciju. Evropska iskustva treba da nam budu pouka u politici ruralnog razvoja, koja mora biti prilagođena lokalnim resursima i inicijativama.

Stari momci i prazne škole

Istraživanja pokazuju da danas u srpskim selima živi oko 260.000 momaka i 100.000 devojaka koji su se približili pedesetoj godini života, a da nisu zasnovali porodice. Razlozi ovoj pojavi su brojni, a posledice katastrofalne. Sraman je bio i naziv seljak, pa nisu htele devojke za njih da se udaju i da žive na selu, da hrane stoku obrađuju njive... Radije su uvek odlazile u gradove, udavale se za portire u fabrici i mnogo siromašnije živele. Kada bi svaki od njih imao ženu i samo po jednog potomka, bilo bi to novih 500.000 stanovnika, značajnih za biološku, demografsku i ekonomsku reprodukciju sela i društva u celini... U selu Vlasi Stojkovićeve na Vlasinskom jezeru u školi izgrađenoj 1928. godine bilo je tada 100 đaka. Pre 45 godina izgrađena je i nova škola za još 200 đaka, a u njoj je tada bilo 160 učenika. Danas ta škola ima samo devet đaka u četiri razreda osnovne škole. Selo je pre pola veka imalo

2700, a danas samo 260 stanovnika. Ili u selu Klisura (opština Surdulica) pre četiri decenije bilo je 5.000 žitelja i 800 đaka. U 2012. godini u tom istom selu bilo je manje od 500 stanovnika i samo osam učenika u osnovnoj školi!

Primer regiona Kraljeva

U planinskim selima kraljevačke opštine kao što su Bojanići, Stanča, Tepeče, Vrh, Gokčanica, Đakovo, Orlja, Glava, Plana... najviše za deceniju i po biće od dvadeset do 70 stanovnika. Tu će u većem delu domaćinstava živeti po jedan ostareli član, a u seoskim školama već sada nema đaka. To znači da će se u dogledno vreme tamo ugasi ti sva ognjišta i sela, u kojima je 70-ih i 80-ih godina prošlog veka, ipak, bilo „mladosti i života“, potpuno će nestati.

Pored ovih sela gde je situacija najkritičnija, kuće su sve praznije u 19 ravničarskih seoskih naselja ovog regiona i na prste se mogu izbrojati ona gde je broj meštana iz godine u godinu veći. Nasuprot tome, u poslednje dve decenije stalno se povećava broj stanovnika u urbanim delovima opštine, u prigradskim naseljima, čak za oko 11 odsto godišnje, a za devet odsto u samom gradu. Opština se prostire na 1.500 kvadratnih kilometara, a broj stanovnika je devadesetih godina prošlog veka povećan za 25.000 prognanih Srba i sad dostiže cifru od oko 120.000 žitelja.

Kao na kraju sveta

Debeli Jasen, Kosovina, Privoje, Strainje... mala planinska sela pod samom planinom Čemerno nalaze se na teritoriji kraljevačke opštine. Udaljena su od grada oko 60 kilometara, do njih se stiže samo jakim terenskim vozilom, jer samo je prva polovina puta asfaltirana, a onda do vrha planine vodi makadamski drum. Posle se putuje preko visoravni i dole do pomenutih sela, putem kojeg, takoreći i nema, vozi se polako i oprezno, sa kamena na kamen. Ova sela će ako se neko čudo ne dogodi uskoro ući u istoriju i zaborava... Biće zabeležena, kao mnoga koja su nestala, jer sa spiska seoskih naselja u ovoj opštini već mogu biti izbrisana pošto stanovnika u njima više nema. Doduše samo je tri do pet stalno nastanjenih meštana, i to u Privoju i . U njima više nema ljudi, nema stoke, sve je pusto. U

Debelom Jasenu krovovi dvadesetak kuća se ruše. Ili primer sa juga Srbije.

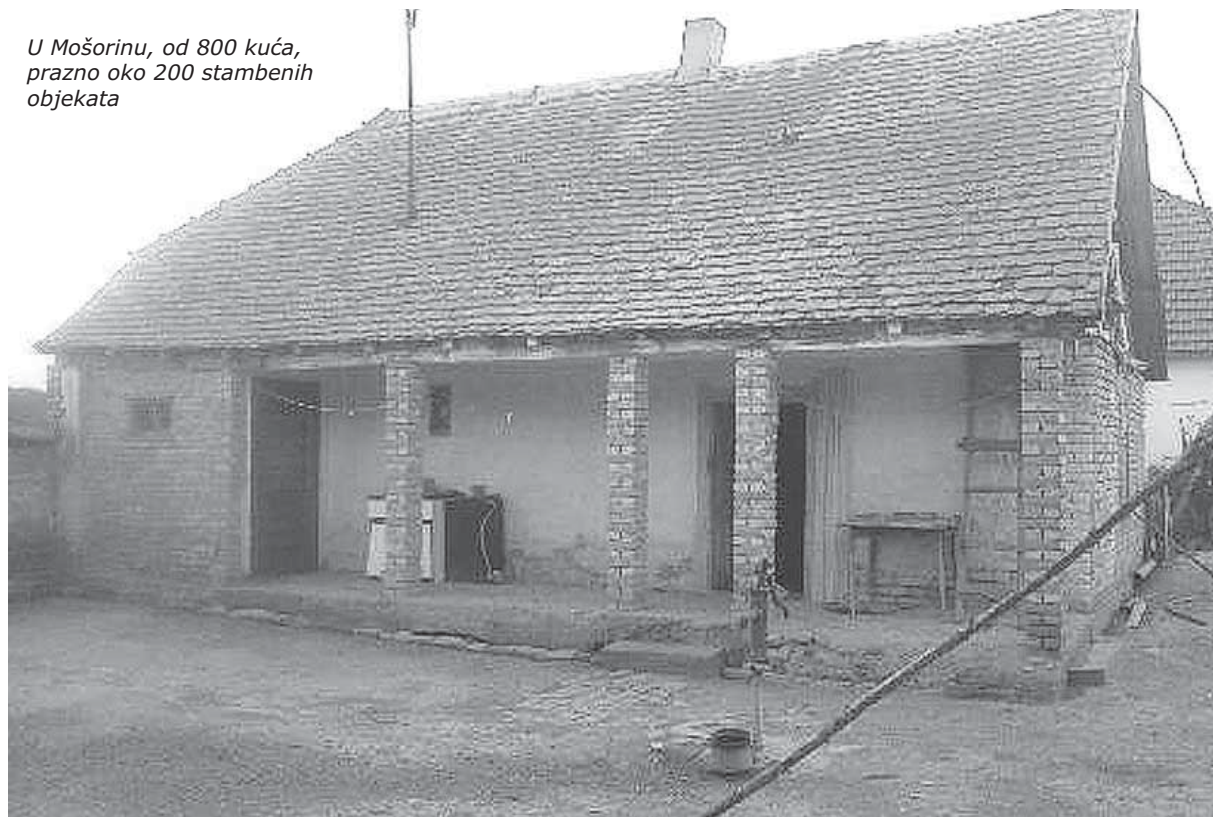
Primer Lukovske banje

U Lukovskoj banji (udaljenoj tridesetak kilometara od Kuršumlje) selo je opstalo jer su iskorišćeni termalni izvori vode. Izgradjena su dva hotela i svi u selu su zaposleni. Ako se neko iz sela ženi ili udaje i par želi da ostane da radi u „Planinki“ u okviru koje su i banje, svadba ide na trošak banje, a dobijaju i posao! Inače, u školi u Lukovskoj banji 2014. godine bilo je 20 učenika, ali nijednog u prvom razredu. Od kada je proradila banja, počela su i deca da se rađaju, pa će se u školskoj 2014/2015. godinu u prvi razred upisati čak sedam đaka! Obličnje selo Štava ima školu za stotinak učenika, ali u selu postoji samo dvoje dece. Oni su đaci pešaci i svakog dana peške odlaze u školu, udaljenu pet kilometara, koja se nalazi u Lukovskoj banji...

Primeri iz Vojvodine

Ili primeri iz Vojvodine: u protekloj deceniji potpuno je ugašeno selo Obornjača. Nalazi se u najrazvijenijem delu zemlje, neposredno uz Bačku Topolu. U selu nema više nijednog stanovnika iako ono ima struju vodu, put... Bačko selo Mošorin u titelskoj opštini ima sve veći broj napuštenih kuća. Po poslednjem popisu od 800 kuća čak 200 je prazno! Niko ne živi u njima već godinama, a neke su prazne već decenijama! Stariji su pomrli, a mladi otišli u gradove. U ovom selu vlada i „bela kuga“, jer 2008. godine rodilo se tridesetak mališana, ali je umrlo 120 osoba! U svakoj ulici ima najmanje po jedna ruševna kuća, na kojoj su još ostaci već izbledele boje molovanih zidova, prozori odavno razbijeni, a korov izdžikljava. Najsigurniji znak za svakoga ko ide kroz selo, da je kuća bez žive duše, jesu spušteni rolovi ili prozori pokriveni tkaninom. Za ovakve objekte koji imaju i zemlju vlasnici ili naslednici traže od 2.000 do 5.000 evra. Kuće su prodavane u poslednjoj deceniji prošlog veka, kada su stizale izbeglice, ali sad prodaje više nema. Primeri iz Vojvodine ukazuju da tendencija povratka u selo, izuzev pojedinačnih primera, nije izražena. Primera radi, život u selu bi mogao da bude idiličan, gde postoji škola, putevi, gasifikacija, telefon...

(Kraj)

U Mošorinu, od 800 kuća, prazno oko 200 stambenih objekata

ZASAVICA JEDAN • NA GRADILIŠTU NOVE FARME ZA TOV SVINJA

Farma za primer u Evropi

Milovan Ivanković (38), iz zasavice Jedan kod Sremske Mitrovice, jedan od najpoznatijih tovljača svinja u Srbiji, završava ovih dana toviliste svinja po propisima EU, ali i daleko iznad tih standarda, i planira da godišnje tržištu ponudi 7.200 komada tovljenih „bekon“ svinja.

- Odlučio sam se na veliku investiciju, ulaganje od 240 hiljada evra, vlastitim novcem i sa dva kredita, jednim od 80 hiljada evra i drugim od pet miliona dinara. Za sada, kod kuće tovim 1.200 svinja u turnusu, a kad otvorim ovo toviliste toviću odjednom 2.200 grla. Da, vremena su teška, ali mora se raditi, ići napred – priča Milovan.

Nova farma, nova tehnologija

Na novoj farmi nova i tehnologija, nemačka oprema od kuhinje, gde će se kompjuterski spremati

Na budućoj farmi

hrana i kompjuterski deliti svinjama do čišćenja farme. Ta oprema je plaćena i uskoro treba da stigne i bude montirana. Reč je o najnovijoj tehnologiji nemačke firme „Šauer“, gde će se hrana za svinje tačno dozirati i kontrolisati.

- Da, kuhinja, u kojoj će kompjuter pripremati i dozirati hranu svinjama, što će mi omogućiti manje rada, ali i kraći tov. Tovni ciklus će trajati samo četiri meseca, a godišnje ću od osnovnih namirnica trošiti 140 vagona kukuruza i 35 vagona soje – objašnjava Milovan.

Porodica Ivanković je odavno poznata po tovu svinja. Na farmi u selu, kod kuće trenutno je za tržište spremno hiljadu utovljenih svinja. To je najmanje 100.000 kilograma mesa, a kad

proradi i novo toviliste Ivanković će proizvoditi više od 750.000 kilograma svinjskog mesa godišnje.

- To je dobar posao, mada imam i određenih problema. Da bi toliko tovio treba mi i 230 hektara obradivog zemljišta da proizvedem stočnu hranu, a ja imam svojih 38 hektara obradivog zemljišta i radim 46 hektara državnog zemljišta, u zakup na tri godine. Treba mi najmanje na desetogodišnji zakup 150 hektara državnog zemljišta i onda bi bio siguran u svoju proizvodnju. Međutim, državno zemljište se zapravo ne daje u zakup nama, koji smo pravi proizvođači, već deli po meni baš nejasnim kriterijumima. Budućnost Srbije je u poljoprivredi. To je jedini način da se preživi, a onda

Iskustvo

Milovan Ivanković je posao tova svinja preuzeo od oca kad je imao samo 22 godine i od tada se njegovo toviliste stalno povećava. Godinama je štedio novac da sagradi novo toviliste.

- Sanjao sam novo toviliste. Kad god sam bio slobodan crtao sam kako treba da izgleda i evo, sad je to ono što sam želeo – objašnjava Milovan.

J. S.

Plan je: ponuditi tržištu 7200 svinja

bi država trebalo da nama robnim proizvođačima pomogne da proizvedemo što više mesa za izvoz, od čega i ona ima koristi – priča nam Milovan Ivanković, na gradilištu novog tovilista u seoskom ataru.

Naš domaćin kaže da se ne boji kome prodati svinje i naglašava da odlično saraduje sa privatnom klanicom „Agropapuk“ u Kukujevcima, koja ga prati i otkupljuje sve što proizvede.

- Tržište se sređuje, ja znam kome ću prodati tovljenike, dakle, nema nepoznanica kod mene u tovu. Međutim, nama u Srbiji treba još ovako velikih tovilista, da proizvedemo meso za izvoz, da nam se pojedini klančari ne igraju izvoza, pa ruskom tržištu podvaljuju tuđe meso, bruka i državu i nas tovljače – zaključuje Ivanković.

J. Slatinac

Umesto nakita

- Stalno sam kupovao zemlju, pa sam čak uveo da supruzi umesto nakita kupujem obradivu zemlju, pa i ona sada ima četiri hektara oranice, a ogrlicu će pričekati – u šali priča Milenko Ivanković.

Porodica Ivanković je, Milovan, njegova supruga i deca – **Filip** (14), **Jovan** (12) i **Nada** (10), posebno leti, kompletno angažovana u tovu svinja. Otac Milovan kaže da decu niko ne tera da rade, ali oni sami žele da pomognu.

ZANIMLJIVA POLJOPRIVREDA

Cveće - ukras doma

Aranžiranje cveća je živa, dinamična umetnička forma, sa vekovnom tradicijom. Vekovima je cveće sečeno i stavljanu u posude sa vodom da bi krasilo enterijere domova u kojima žive ljudi. Ako želimo životnom prostoru dodati boju, vedrinu, eleganciju i stil – jednostavno unesimo cveće i tako pojačavamo pozitivnu energiju, toleranciju i smirenost.

Da bi mala soba izgledala prostornije, treba koristiti cvetne aranžmane upadljivih boja koji se postavljaju blizu ulaza u sobu, s tim da boja cveća odgovara tonovima u susjednoj prostoriji. Najbolje mesto za vazuu sa cvećem u stanu predstavlja trpezarijski sto. On je dovoljno veliki, ravan i odlična je podloga za raskošan cvetni aranžman.

Mračni, neugledni uglovi i čoškovi sobe dobijaju potpuno novu dimenziju, ožive i bljesnu ukoliko se na stočić, pod ili policu postavi va-

za sa cvećem. Svetli foajeji, hodnici ili simsovi izgledaju još prozračnije ako se na njima nalazi vaza sa svežim buketom. Minimalistički dizajnirani enterijer idealno je mesto za jednu veliku vazuu ispunjenu nekim od visokih cvetnih vrsta (gladiolama, suncokretima, bambusom, ljiljanima...). Ovakav aranžman čini prostoriju znatno luksuznijom i ektravagantnijom.

Čak i u spavaćoj sobi, niska vaza, tegla ili čaša sa svežim cvećem izmamiće osmehe tek probuđenih očiju. Naravno, ako se mali aranžman stavlja na noćni stočić, direktno pored kreveta, treba izbegavati izrazito mirisne vrste. Neretko, pogled sa prozora dnevne sobe nije reprezentativan (npr. gleda na susjednu zgradu ili betonski zid). U tom slučaju će prozorski simsi biti odlično mesto za ljupku vazuu napunjenu šarenim cvećem koje će efektno maskirati pozadinu.

S. P.

AKTUELNOSTI

NOVI SAD • INSTITUT ZA RATARSTVO I POVRTARSTVO

Kako otkriti GMO u soji

Modifikovana soja 2003. godine pronađena je na 68 parcela u Vojvodanskim atarima. Od tada je pooštrena kontrola prometa semenskih proizvoda na teritoriji pokrajine, navode iz Instituta za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad, što je prethodnih godina donelo odlične rezultate.

Podsećamo proizvodnja i promet GM hrane je zabranjena u Srbiji pa se stoga ovakve mere i preduzimaju. Što se tiče same kontrole fitosanitarni inspektori koriste trake za testiranje biljaka na njivi, sirovina ili delimično obrađenih uzoraka u kojima proteini nisu denaturisani.

Ukoliko test trake pokažu prisustvo GM, inspektori uzimaju uzorak boljke ili semena i šalju u akreditovanu laboratoriju na analizu, kada se utvrdi da postoji genetička modifikacija, pristupa se uništavanju parcela i proizvoda kao i kažnjavanje proizvođača.

Vredno je spomena i to da je GMO soja nedavno otkrivena i na nekoliko parcela u iriškoj opštini.

S. P.

Sve je više GMO soje u Vojvodini

ŠULJMANSKA GLAVICA • PROBU I FRUŠKOGORSKOM VINOGORJU U ČAST

Obnova vinogorja kao zalag obnove turizma

- Obnavljanje Probavog vinogorja je smela i pažnje vredna stvar koja će biti na korist čitavom Sremu i Srbiji. Zbog toga sam srećan što iz godine u godinu u ovom vinogradu ima sve više ljudi. To je znak da smo na dobrom putu svi mi, da možemo zajedničkim naporima da damo svoj doprinos unapređenju ovog dela našeg Srema, rekao je Milorad Milošević

Protoklog utorka, treći put za predom, Šuljmanska glavica bila je centar okupljanja vinara, vinogradara i ljubitelja vina iz celog Srema i šire. U prijatnom ambijenu Carskih vinograda, „Marko Aurelije Prob“, uz tamburašku pesmu, glumu, dobro carsko vino i večeru proslavljen je još jedan rođendan cara Marka Aurelija Proba i praznik Preobraženja koji je u narodnoj tradiciji, pored dana Svetog Trifuna od vajkada bio vezan za vino i vinogradare. Toga dana se, prema narodnom prednju prvi put bere i jede grožđe, čime se na simboličan način najavljuje dolazak jeseni.

Organizator manifestacije „Probu u čast, u slavu fruškogorskog vinogorja“ i ove godine bio je vlasnik Carskog vinogorja **Milorad Milošević-Beli** sa porodicom, a uz svesrdnu pomoć i podršku lokalne samouprave i Turističke organizacije Grada Sremska Mitrovica.

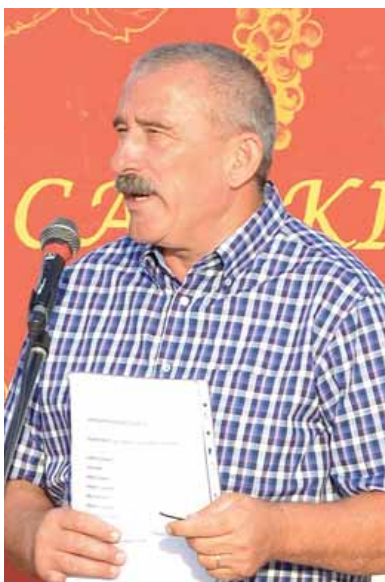
Veče je bilo prijatno, pogled koji se sa glavice pušta ka sremskoj ravnici još bolji, a kako i dolikuje svečanost je započela tamburaškom pesmom u izvođenju „Špricer benda“ iz Grgurevaca.

Kako je prilikom obraćanja prisutnima istakao Milorad Milošević,

trenutno Carsko vinogorje pokriva površinu od 8 hektara, odnosno 31.000 sadnica. U planu je, rečeno je, i izgradnja velelepog Probosovog hrama vina koji će, prema Miloševićevim rečima još jednom proslaviti Marka Aurelija Proba na način na koji to dolikuje imperatoru koji je proslavio ne samo Šuljmansku glavicu nego i čitavu Frušku goru koja je upravo zahvaljujući njemu postala „Majka svih vinograda“.

- Svi mi znamo da je na ovom mestu, na imanju koje se tada zvalo „Probosovac“ Marko Aurelije Prob zasadio prvu vinovu lozu mimo današnje Italije. Svi mi znamo da je to bio vrlo smeo poduhvat kojim se, na neki način, prkosilo carstvu i njegovim vodećim ljudima, ali isto tako, treba da znamo da je poduhvat obnavljanja Probavog vinogorja isto tako smela i pažnje vredna stvar koja će biti na korist čitavom Sremu i Srbiji. Zbog toga sam srećan što iz godine u godinu u ovom vinogradu ima sve više ljudi. To je znak da smo na dobrom putu svi mi, da možemo zajedničkim naporima da damo svoj doprinos unapređenju ovog dela našeg Srema, rekao je Milošević.

Obnavljanje fruškogorskog vinogradarstva predstavlja, kako je rekao zamenik mitrovačkog gra-

Milorad Milošević

donačelnika **Tomislav Janković**, ugaoni kamen obnove i razvoja fruškogorskog i sremskog turizma čija ponuda još uvek nije dovoljno

- Veliko je zadovoljstvo biti na „Majci svih vinograda“ koja spuštajući se niz plodnu ravnici i hitajući ka reci Savi grli naš veliki Cer na kojem je naš narod pre stotinu godina ostvario veliku i značajnu pobjedu koja je

Veliki broj posetilaca

preokrenula tok istorije. Energija koju Milorad Milošević ulaže u obnovu naših vinograda, predstavlja još jednu značajnu pobjedu koja će verujem preokrenuti možda ne čitavu istoriju, ali svakako poljoprivredu, posebno vinarstvo u Sremu i doprineti da se paralelno sa obnovom proizvodnje vina obnovi i naš turizam. Zasadi 31.000 čokota vinove loze svakako nije mala stvar, ali svi mi dobro znamo da to nije kraj i da će Milorad Milošević sigurno ići i dalje i ostvariti sve svoje zamisli, čime će na dostojan način otplatiti dug koji svi mi dugujemo smelom Probu, rekao je Janković. - Sve više ljudi je upravo zahvaljujući ovom vinogradu čulo za Srem, došlo ovde po prvi put, ostavilo novac i tako su pomogli da naš turi-

zam polako krene da se oporavlja. Sremska Mitrovica je uvek stajala iza ovakvih, sposobnih i vrednih ljudi i siguran sam da ćemo i u narednom periodu ostvarivati dobru saradnju na korist svih nas i pre svega našeg Srema.

U sklopu ovogodišnje manifestacije „Probu u čast“ svoje umeće pokazali su i članovi udruženja „Rimskih dana“ iz Hrtkovaca, glumac **Zvonko Bednar**, a upriličena je i izložba reprint fotografija Samsona Černova vezanih za Prvi svetski rat kojim su i Carski vinogorji „Marko Aurelije Prob“ odali počast borcima za slobodu i jedinstvo srpskog i svih južnoslovenskih naroda.

S. Lapčević
M. Mileusnić

Tomislav Janković

Druženje uz vino

Pogled na Carske vinograde

Rimski dani

20 godina sa Vama!

EVROJUG Slat

Boje sa stilom
BOJE, FASADE I LEPILA

www.evrojug.co.rs
e-mail: evrojug@open.telekom.rs
Infotel: +381 22 2715-500

DISKONT 2
Sremska Mitrovica
Stari šor br.33
mob.: 069-771-103

-NAJPOVOLJNIJE CENE U GRADU!
-EKSTRA KVALITET

EXTRA CENA! 900,00 din.

EXTRA CENA! 287,00 din.

SREMSKA MITROVICA • ODRŽAN ČETVRTI „ZLATNI DAN VINA“

Svečanost u čast Proba

U kompleksu Carske palate u Sremskoj Mitrovici, održana je međunarodna vinska svečanost "Zlatni dan vina"

U organizaciji Udruženja poštovalaca vina „Marcus Aurelius Probus“ protekle subote 16. avgusta, u Sremskoj Mitrovici četvrti put za redom održana je internacionalna manifestacija „Zlatni dan vina“. Svečanost je počela defileom od Arhivskog vinskog podruma, gde su vinari položili svoja vina, kroz centar grada, pa sve do kompleksa Carske palate. Osim vinara i članova Udruženja „Marcus Aurelius Probus“ u defileu su učestvovali i savremeni legionari, igrači Kluba američkog fudbala "Sirmium Legionaries", kao i brojni građani. Povorku je ispred Carske palate dočekalo više stotina Mitrovčana i gostiju koji su te večeri bili u prilici da degustiraju najkvalitetnija vina od različitih sorti vinove loze, a sve uz savete i preporuke vinara i članova Udruženja koji su im bili na usluzi. Među izlagačima bile su i vinarije: „Mačkov podrum“, „Ačanski“, „Urošević“, „Probus“, „Brestovački“, „Kosović“, „Radošević“, „Aleks“, „Čvorović“, „Adžić“, „Kovačević“, „Radojčić“ i brojni drugi, a Mitrovčani

su takođe ugostili i predstavnike vinarije „Citrus“ iz Lovasa iz Vukovarsko-srijemske županije, vlasnika **Marijana Burgera**.

Vinare i ljubitelje vina u ime gostiju iz Hrvatske pozdravio je **Andrija Matić**, pročelnik za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj Vukovarsko - srijemske županije, a u ime grada domaćina predsednik Skupštine **Milan Kovačević**.

Manifestaciju je otvorio **Ivan Tatić** predsednik Udruženja „Marcus Aurelius Probus“ koji je podsetio na ambiciozan projekat:

- Spomenik Markusu Aureliusu Probusu je najveći poduhvat koje je Udruženje poštovalaca vina sebi zadalo. Sedam imperatora dao je Sirmijumu, a mi smo odlučili da mu ih, na simboličan način, vratimo. Spomenik Probusu je prvi od sedam, koji će, nadamo se, krasiti Sremsku Mitrovicu. Postavljen u užem centru grada, jednom rukom drži grozd dok drugom pokazuje put Fruške gore, svedočiće o ideji, o viziji koja je nadživela vekove i traje do danas.

Otvaranje manifestacije

Degustacija vina

- Obnavljamo vrednosti koje baštiniamo još od antičkog Sirmijuma. Prilikom osnivanja Udruženja poštovalaca vina „Marcus Aurelius Probus“ konstituisana su tri cilja kojima Udruženje teži: Internacionalna vinska svečanost „Zlatni dan vina“, Arhivski vinski podrum Udruženja i spomenik u prirodnoj veličini Marka Aurelija Proba. Internacionalna vinska svečanost „Zlatni dan vina“ vezana je za 19. avgust, za dan rođenja imperatora Proba. Važno je napomenuti da na taj dan vinogradari ulaze u vinograd. U Sirmijumu, u Carskoj palati, ugostili smo mnoge vinare na degustacijama, ali godišnja krana rada Udruženja "Marcus

Aurelius Probus" je „Zlatni dan vina“ gde Mitrovčani i gosti iz zemlje i sveta degustiraju najbolja vina koja izlagači imaju da ponude. Arhivski vinski podrum „Kunabula“ počiva na ideji kolevke vina. Nakon skoro 17 vekova pošto je Prob poslao vinovu lozu u svet sa Mediterana, vino se vraća u kolevku, odakle je poteklo, u Sirmium, u arhivski vinski podrum. Arhiviranje i degustiranje vina nisu naše jedine aktivnosti. Prostor za degustacije aktivno je uključen u kulturni život grada - u njemu se organizuju izložbe, deo je turističke ponude Grada Sremske Mitrovice, a takođe je aktivno uključen i u organizaciju manifestacije „Noć muzeja“ i saraduje sa Muzejom Srema - rekao je **Lazar Vulić**, član Udruženja "Marcus Aurelius Probus".

Za muzički deo programa pobrinuli su se bluz bendovi "The Gamblers" i "Crossroads", kao i dečiji hor "Vivak" Muzičke škole „Petar Krančević“. U Palati je priređena izložba slika umetnika iz

Uživanje u dobroj kapljici

Sremske Mitrovice: **Jelene Sekulić Voljanek** i **Vojislava Krstića**. Svojim nastupom, a manifestaciju je začinio i mitrovački stend ap komičar **Srdan Dinčić**.

S. M. – M. M.

Nagrade

Nagrađen štand vinarije „Citrus“ iz Lovasa

Članovi Udruženja su te večeri dodelili i dve nagrade. Prva je srebrnjak za najbolje opremljen štand sa najvećim asortimanom vina koji je dobila vinarija iz Hrvatske, dok je druga nagrada -

Probav zlatnik koji se dodeljuje za doprinos širenju vinske kulture, ove godine pripao **Slavomiru Čiroviću**, autoru emisije „Put vina“.

S. P.

Veliki broj posetilaca

ŠID • VLADIMIR KANJUH, UZGAJIVAČ GUSAKA

Hobi kojim se nadopunjuje kućni budžet

Kada su propale firme u kojima je godinama radio kao profesionalni vozač, 54-četvorogodišnji Šidani **Vladimir Kanjuh** odlučio je da nakon smrti svojih roditelja nastavi da obrađuje zemlju koju je od njih nasledio.

U jatu 30 gusaka

- Imam deset jutara zemlje od čega sam pola dao u arendu, a na drugoj polovini uzgajam kukuruz i žito čime hranim stoku koju držim za sopstvene potrebe. Pre dve godine sam došao na ideju da nabavim tri guske i gusana, domaće bele rase i da ih pridodam jatu japanskih pataka, koje uzgajam već dve decenije. Kada su guske počele da nose jaja, patke su već bile u fazi razležavanja, tako da sam jedan deo guščijih jaja stavio pod patke i tako sam ih iskoristio pa su one, ustvari, izlegle guščiće. Inače, guske su nekada davno držali i moji roditelji. Sećam se kad sam bio mali da sam išao na livadu po njih da ih vraćam kući. One su najpametnije pernate životinje koje postoje, zato sam se i opredelio da ih uzgajam. Obična odrasla domaća guska nije zahtevna i lako se uzgaja, teži prosečno oko šest - sedam kilograma, a snese između 50 i 60 jaja - priča o svom hobi Vladimir Kanjuh iz Šida, dodajući da jedan deo jaja upotrebi za dalju reprodukciju, dok je drugi deo namenjen prodaji.

Trava za obrok

Šidani mogu Vladimira sresti svake srede i subote na gradskoj pijaci, gde je jedini koji tamo prodaje guščiće. Njihova cena se, kaže on, kreće od 400 do 500 dinara, dok se jaja u vreme oko Uskrsa prodaju po ceni od 150 dinara. Veoma su tražena s obzirom da su zbog svoje veličine pogodna za ukrašavanje i bojenje. Vladimir kaže da trenutno ima 30 komada gusaka, ali planira da poveća jato i dodaje:

- Veoma su isplative za držanje jer ne pojedu mnogo, u dvorištu stoje jedna kolica sa travom i to mogu da jedu tokom dana. Trudim se da im dam što manje koncentrovane gotove hrane. Koncentratom ih hranim samo

u prve četiri nedelje života i kada počne perje da im raste onda prelazim isključivo na kukuruz i travu. Ne držim ih nigde zatvorene nego su slobodne i hodaju po ceo dan. Do sada ih nisam čupao niti sam sakupljao njihovo perje, mada bih se prihvatio i tog posla ukoliko bi se pojavio neko ko bi bio zainteresovan da to perje otkupi, jer se cena za kilogram kreće oko 20 evra. Guščije meso ne prodajem, mada sam čuo da u Beogradu ono ima cenu od 650 dinara po kilogramu. No, za sada ga koristimo samo u našem domaćinstvu, jer je posebno ukusno i kvalitetno, dosta podseća na čureće. Osim gu-

ščića prodajem i pačiče koji su jefтиниji i njihova cena iznosi od 100 do 200 dinara.

Prema njegovim rečima, u Šidu nema više nikoga ko se bavi uzgajanjem gusaka, jer ovo nije neki profitabilan posao od koga može da se zarade neke velike pare, nego više predstavlja hobi kojim se nadopunjuje kućni budžet. Ipak, bez obzira na to što od ovog posla nema zarade, Vladimir ne misli da prestane sa uzgajanjem gusaka, jer, kako ističe, nema ništa lepše nego kada dođe kući a one ga svojim gakom dočekaju i obraduju mu se svaki put kad uđe u dvorište.

S.M. - M.M.

AKTUELNOSTI

ZASAVICA • OPET U CENTRU PAŽNJE

Svet bruji o čuvenom siru

Dok se prepričavaju informacije o parčetu sira vrednijem od zlata, u rezervatu prirode tvrde da neće nikome otkriti tajni recept spravljanja sira od mleka magarica

Vest da se magareći sir sa Zaslavice našao na jelovniku jednog restorana u Las Vegasu gde se može naručiti po ceni od 3.720 evra za parče čija se gramaža ne precizira, obišla je svet. Naši i svetski mediji bruje o tome, pa iznenadnu veliku reklamu, i da je htela Zaslavica ne bi mogla da plati.

Priča o tome da je sir od mleka magarica sa Zaslavice vredniji od zlata i da je među pet najskupljih jela na svetu, nije iznenadila ljude iz ovog rezervata prirode. Iako se sir zvanično ne izvozi, uvek postoji mogućnost da je neko od posetilaca rezervata kupio sir i odneo ga u svet da bi na kraju čuveni specijalitet završio na jelovniku restorana u Americi.

Upravnik Rezervata Zaslavica **Slobodan Simić** kaže da su u toku pregovori da se celokupna proizvodnja retkog sira proda nekoj svetskoj kompaniji. Istovremeno, on kaže da nikome neće otkriti tajni recept pravljenja sira od mleka magarica.

Zaslavica je ponovo u centru pažnje sa izuzetnim raritetom koji je proizveden u našem rezervatu, a to je sir od magarećeg mleka. Svetski bogataši žele da u ovom letnjem periodu, kada su na odmoru, imaju ekskluzivne i neobične stvari pa su, pretpostavljamo, preko stranih turista koji su bili u našem kampu ili preko ljudi iz svetskih agencija koji su snimali Zaslavicu, došli do sira, kombinovali ga i tako došli do jela koja su najskuplja na svetu. Naš sir je kod nas hiljadu evra kilogram, nikome ga ne damo ispod te cene, a onda ga oni kombinuju u raznim varijantama i onda je to višestruko skuplje - kaže Simić. Nama

Farma magarica

kao rezervatu, Mitrovici i Srbiji ova priča donosi izuzetnu reklamu jer mi retko imamo nešto što u svetu vredi puno i što se može dobro prodati.

Po Simićevim rečima, u toku su pregovori o tome da Zaslavica jednom lancu hotela ili jednoj firmi proda pedesetak kilograma sira koliko godišnje sa može da se napravi od mleka 150 magarica koliko ih ima na farmi.

- S tim novcem bi povećali broj magarica i povećali proizvodnju što bi bilo izuzetno atraktivno i važno kako za održavanje rezervata, tako i za ukupnu proizvodnju - navodi Simić.

Najveća vrednost cele priče je tajni recept za sir.

- Magareće mleko nema kazeina i zbog toga se ne može zgrušavati ili se, ako se primeni običan postupak, zgrušava tako da bude tvrdo kao ka-

men. Tehnolog firme „Beokapra“ koja u Kukujevcima ima farmu koza ali i izuzetnu mlekaru sa svim mogućim sertifikatima iz oblasti proizvodnje hrane, uspeo je da napravi taj sir i to je pobudilo interesovanje svih koji prave sir. U svetu ima hiljade vrsta sira, a niko nije uspeo da napravi sir od magarećeg mleka i zato smo u centru pažnje i svi proizvođači žele da dođu do te tajne. Ali, mi je nećemo odati i ona će ostati samo naša - kategoričan je Simić. - Svima u svetu čini se neverovatnim da smo u jednoj maloj zemlji sa samo jednom farmom magarica uspeali da proizvedemo sir kakav ne mogu da naprave drugi u svetu. Ovaj uspeh će pospešiti i produkciju mleka, ali i poznatost rezervata Zaslavica, a onda se nadamo i većem broju gostiju.

Ž. N.

Magareći sir u
7,800.00 RSD

Magareći sir
6,000.00 RSD

Cene za 50 grama sira kod nas

Rang lista

Prvo mesto na listi najskupljih jela objavljenoj na sajtu FinancesOnline, zauzela je ledena čokoladna poslastica "Frozen Haute", koja može da se degustira u njujorškom restoranu "Serendipity 3", omiljenom svratištu milijardera. Ovaj luksuzni sladoled, koji košta astronomskih 18.500 evra, pravi se od 28 vrsta kakaoa i sadrži pet grama jestivog 23-karatnog zlata. Služi se u zlatnoj posudi ukrašenoj dijamantima koja se, jednom ispražnjena, može poneti kući.

Na drugoj poziciji je pica „Luj 13“ koja se može naručiti samo u južnom italijanskom gradu Salernu, a košta oko 8.300 evra.

Jelo koje se našlo na trećem mestu može se degustirati samo u re-

storanu „Fler de Lis“ hotela „Mandalej bej“ u Las Vegasu. Reč je o hamburgeru sa kobe govedinom, crnim tartufima i guščijom paštetom koji se poslužuje uz bocu vina „Šato Petrus“, a košta nešto manje od 4.000 evra.

Sledi vijetnamska čorba „Anki Fu“ - verovatno najskuplja čorba na svetu. Sastoji se od vangju teletine, tartufa, testenine i guščije paštete i košta 3.700 evra.

Poslednji na listi „top pet“ najskupljih specijaliteta jeste i sveži srpski sir od magarećeg mleka. Sir se nedavno našao na jelovniku jednog restorana u Las Vegasu, gde se može naručiti po ceni od 3.720 evra za parče.

SLANKAMENAČKI VINOGRADI • ODRŽANI TRADICIONALNI 11. "PUDARSKI DANI"

Festival u čast „pudara“ - čuvara vinograda

Trudimo se da svake godine budemo sve kvalitetniji, da idemo korak napred, tako da smo ove godine dobili međunarodni karakter. Prezentujemo kulturu, pesmu i igru i evociramo uspomene na Slovake koji su pre 250 godina došli na ove prostore

Manifestacija posvećena onima koji su najviše vremena provodili u vinogradima i koji su „omogućili“ grožđu da postane vino - pudarima, čuvarima vinograda, poznata kao "Pudarski dani" održana je jedanestu godinu za redom u Slankamenačkim Vinogradima. Najmanje selo indijske opštine i ove godine je bilo centar okupljanja ljudi dobre volje ali i pripadnika slovačke nacionalne zajednice koji su sa ponosom prezentovali kulturu i običaje Slovaka koji su pre 250 godina došli na ove prostore. U dobroj atmosferi sa puno različitih sadržaja, takmičenja, kvalitetne hrane i pića, uz nezaobilaznu igranku protekla je još jedna manifestacija koja na najlepší način oslikava život Slovaka u jednoj maloj sredini.

-Organizujemo Pudarske dane od 2004. godine, odnosno jedanaest godina za redom, tako da slobodno možemo reći da imamo manifestaciju koja ima dugu tradiciju. Uspeli smo da održimo kontinuitet i sadržaje sa kojima smo i počinjali ističe **Jano Maho** iz organizacionog odbora i nabroja neke od sadržaja manifestacije.

-U prepodnevnom satima smo imali tradicionalni Bazar zdravlja, pa nakon toga takmičenje u kuvanju riblje čorbe kao i izbor najboljeg vina i najlepšeg pudarskog štapa. Nakon toga je usledio turnir u malom fudbalu a potom i svečana liturgija u našoj crkvi. Paralelno sa tim je održana i Etno-izložba na kojoj je svoje proizvode predstavilo oko 20 udruženja sa teritorije naše opštine. Ono na šta smo posebno

Tradicionalne igre

Suveniri, za svakog po nešto

ponosni jeste čuvena igranka koja je upriličena za naše pudare kao i kulturno-umetnički program nekoliko društava ističe Maho.

-Velika nam je čast što smo ove godine imali goste iz Stare Pazove iz KUD-a "Heraj Janko Čmelik" ali i goste iz Slovačke Republike koji su prešli dug put da bi došli kod nas i koji su se predstavili sa 25 pevača i igrača. Veliku zahvalnost dugujemo Kancelariji za dijasporu Slovačke Republike, Nacionalnom veću Slovaka

u Srbiji, našoj opštini Indija i Vladi Vojvodine poručuje Maho i kaže da nakon toliko godina organizacije ovog događaja imaju front ljhudi na koje mogu da se oslone.

-Trudimo se da svake godine budemo sve kvalitetniji, da idemo korak napred, tako da smo ove godine dobili međunarodni karakter. Prezentujemo kulturu, pesmu i igru i evociramo uspomene na Slovake koji su pre 250 godina došli na ove prostore. Upravo na današnji dan se trudimo da sa svim narodima koji ovde žive, negujemo dobre odnose, da se družimo i da se čuje samo pesma tvrdi Jano Maho i dodaje.

-To se najbolje može videti na igranci pudara gde se sviraju stare slovačke pesme, kada su na te iste igranke dolazili pudari-čuvari vinograda, da se provesele i opuste. I tada je postojao takmičarski duh i ogledao se u tome ko je napravio

najbolje vino ili rakiju. Za sam kraj festival, pripremili smo tradicionalni vatromet a zatim i koncert mladih i talentovanih muzičara, grupe "Sky wings" i Zorana Stanića.

Manifestaciju "Pudarski dani" je i ove godine podržala lokalna samouprava, pa je festival obišao predsednik opštine **Petar Filipović** koji je tom prilikom poručio.

-Ovo je jedina u nizu manifestacija u našoj opštini, a koliko je značajna govori i činjenica da smo "Pudarske dane" uvrstili u manifestacije od značaja. Dali smo svesrdnu podršku i tako će biti u godinama koje dolaze istakao je Filipović i naglasio.

-Imamo goste iz drugih opština kao i goste iz Slovačke Republike, a ovo je odlična prilika da se družimo i razmenimo iskustva iz naših sredina istakao je na kraju predsednik opštine.

M. Balabanović

Šarenilo domaće radinosti

Narodna šara

Poseban oprez potreban je leti

- Statistički podaci nakon pet godina od primene Zakona ukazuju da je i dalje veliki broj poginulih i povređenih putnika i vozača traktora, kao i veliki broj saobraćajnih nezgoda sa učešćem traktora. - Raspodela saobraćajnih nezgoda sa poginulim licima, u kojima su učestvovali traktori, ukazuje na to da je najveći broj poginulih lica zabeležen u letnjim mesecima, što i odgovara periodu povećanog učešća traktora u saobraćaju, jer se poklapa sa izvođenjem poljoprivrednih radova

Piše: **dipl. inženjer saobraćaja Miroslav Jovanović, Predsednik Asocijacije za bezbednost saobraćaja Grada Sremska Mitrovica**

Problematika učešća traktora i drugih poljoprivrednih mašina u saobraćaju je veoma aktuelna u ovom periodu godine jer je u toku izvođenje poljoprivrednih radova.

Ukupan broj pokretnih poljoprivrednih traktora i drugih mašina sa sopstvenim motorom na putevima Republike Srbije dostiže broj od preko milion mašina. Podaci MUP-a Republike Srbije, pokazuju da vozači traktora već duži period na različitim kategorijama puteva i u saobraćajnim situacijama u Republici Srbiji učestvuju sa alarmantnih 55-65 posto u izazivanju svih saobraćajnih udesa sa nesrećnim posledicama. Opština Sremska Mitrovica ima srednji rizik stradanja u saobraćajnim nesrećama u kojima su učestvovali traktori sa trendom smanjenja.

Traktora je malo, ali su štete velike

Kako je procenat traktora u saobraćajnom toku veoma mali, a kako pak oni u znatnoj meri učestvuju u ukupnom broju saobraćajnih nezgoda, pojavio se značajan problem bezbednosti saobraćaja. Izmenama Zakona o bezbednosti saobraćaja prepoznat je ovaj problem i pojedine specifičnosti, te su vozačima traktora stavljene dodatne norme za bezbedno učešće u saobraćaju. Međutim, statistički podaci nakon pet godina od primene Zakona ukazuju da je i dalje veliki broj poginulih i povređenih putnika i vozača traktora, kao i veliki broj saobraćajnih nezgoda sa učešćem traktora.

Raspodela saobraćajnih nezgoda sa poginulim licima, u kojima su učestvovali traktori, ukazuje na to da je najveći broj poginulih lica zabeležen u letnjim mesecima, što i odgovara periodu povećanog učešća traktora u saobraćaju, jer se poklapa sa izvođenjem poljoprivrednih radova. Vremenskom analizom je utvrđeno da se najveći broj nezgoda

Traktori na putu

Nedostatak svetlosne signalizacije jedan od glavnih uzročnika nesreća

da sa traktorima događa u periodu od 19:00 – 22:00 i od 16:00–19:00 časova. Ukrštanjem podataka o vremenu kada je nezgoda nastala i godišnjeg doba, nalazimo da se najveći broj nezgoda dogodio u uslo-

vima smanjene vidljivosti, odnosno noćnim uslovima vožnje. Proverom podataka o uslovima vidljivosti u vreme nastanka nezgode utvrđeno je da se gotovo 70 posto nezgoda sa traktorima dogodio u uslovima smanjene (noćne) vidljivosti.

Glavni krivac - nedostatak signalizacije

Na osnovu ovoga sa sigurnošću možemo da kažemo da se najveći broj saobraćajnih nezgoda traktora i drugih poljoprivrednih mašina dogodi zbog nepostojanja svetlosne signalizacije i žutog rotacionog (treptućeg) svetla. Vremenske prilike u poslednjih par meseci koje su iznenađujuće donele veliki broj kišnih dana direktno za posledicu imaju to da vozači traktora nanose blato na kolovoz glavnog puta sa sporednih zemljanih puteva čime se direktno utiče na povećanje rizika od nastanka saobraćajne nezgode.

Najčešći uzroci nesreća u kojima učestvuju traktori i druge poljoprivredne mašine su još:

Vremenske prilike u poslednjih par meseci koje su iznenađujuće donele veliki broj kišnih dana direktno za posledicu imaju to da vozači traktora nanose blato na kolovoz glavnog puta sa sporednih zemljanih puteva čime se direktno utiče na povećanje rizika od nastanka saobraćajne nezgode

- Nedovoljna obučenos rukovaoca,
- Nepoznavanje tehnološkog procesa rada mašine,
- Nepažnja u toku rada,
- Upotreba alkohola u toku rada,
- Nepridržavanje preventivnih radnji.

Traktor je veoma nestabilan na bočnom nagibu i klizavoj podlozi zbog pojave zanošenja prikolice te podsećamo vozače da traktor mora posedovati bezbednosnu kabinu ili ram kao obavezan deo opreme, koji moraju biti ugrađeni i izvedeni tako da štite vozača od povreda u slučaju da se traktor prevrne.

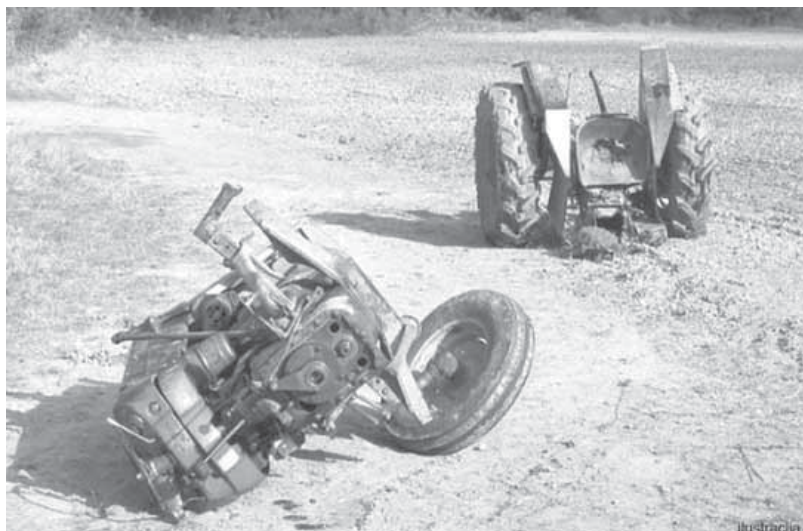
Ispred Asocijacije za bezbednost saobraćaja Grada Sremska Mitrovica apelujemo na vozače traktora da pre svega poštuju propise, kao i da obrate pažnju na tehničku ispravnost svojih traktora i priključnih vozila posebno na svetlosne uređaje, da propisno koriste žuto rotaciono ili treptuće svetlo, da očiste blato

sa pneumatika traktora i priključnih vozila prilikom uključivanja na glavni put i da što više koriste sekundarne saobraćajnice ili atarske puteve za vreme vršenja poljoprivrednih radova. Posebno upozoravamo vozače traktora da ne vrše prevoz lica na vučnom delu vozila i na priključnim uređajima.

Važni su i Zakon i preventiva

U isto vreme potrebno je da sve nadležne institucije povećaju i poboljšaju sprovođenje mera kako bi se trend velikog stradanja u saobraćajnim nesrećama u kojima su učestvovali traktori smanjio. Potrebno je:

- Obavezno obeležavanje traktora upotrebom reflektujućih traka na zadnjoj i bočnim stranama traktorskih prikolica i upotreba bočnih svetala, a sve u cilju povećanja uočljivosti i vidljivosti traktora u noćnim uslovima vožnje.
- Pojačati kontrolu rada stanica tehničkog pregleda i kontrolu ispravnosti traktora. Pojačati kontrolu učešća traktora u saobraćaju (provera prava na upravljanje, korišćenje žutog rotacionog svetla, upućivanje na vanredni tehnički pregled u slučaju sumnje u tehničku ispravnost).
- U zonama gde se češće događaju saobraćajne nezgode („crna tačka“) uspostaviti neposrednu kontrolu sa pojačanim policijskim prisustvom u određenim vremenskim periodima, a u skladu sa vremenskom distribucijom saobraćajnih nezgoda.
- Povećati sprovođenje preventivnih mera usmerenih ka povećanju bezbednosti traktora u saobraćaju i povećati sprovođenje edukativnih mera usmerenih ka traktoristima.

Posebno oprezan treba biti leti

Promet roba na Produktnoj berzi

od 11. do 15. avgusta 2014.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cene pšenice
- Rast cene soje
- Dešavanja na svetskim berzama

U nedelji od 11.08.-15.08.2014., količinski obim prometa na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu, bio je veći za 77,62 %, a vrednosni više nego dva i po puta veći, u odnosu na prethodnu nedelju. Procentualno odstupanje povećanja vrednosnog u odnosu na povećanje količinskog obima prometa, nastalo je usled činjenice da je u proteklih nedelju dana intenzivno trgovano sojom, čija je cena nominalno znatno veća u odnosu na cene žitarica. U protekloj nedelji prometovano je 1.865 tona robe, ukupne vrednosti 46.835.900,00 dinara.

Pšenicom se trgovalo u količini od 650 tona, od čega je 500 tona realizovano uz klauzulu "gratis" lagera do kraja avgusta, po ceni od 17,50 din/kg, bez PDV-a. Pšenicom uz standardne klauzule isporuke, trgovano je po ceni od 19,03 din/kg (17,30 din/kg, bez PDV-a), što je za 1,17 %, više nego prošle nedelje.

Kukuruz i dalje količinski dominira u strukturi trgovanja. Žutim zrnem trgovano je u ukupnoj količini od 850 tona, u

cenovnom rasponu od 15,40 – 15,55 din/kg, bez PDV-a. Za kukuruz lošijih kvalitativnih parametara u odnosu na standard, postignuta je cena od 15,40 din/kg, bez PDV-a. Istovremeno, cenu od 15,55 din/kg, bez PDV-a, plaćali su kupci za kukuruz standardnog kvaliteta, za koji su im prodavci nudili uslugu besplatnog skladištenja do kraja avgusta. Jedan jedini berzanski posao kupoprodaje kukuruza po standardnim uslovima i kvaliteta i isporuke, zaključen je u količini od 50 tona, po ceni od 17,05 din/kg (15,50 din/kg, bez PDV-a), što je za 0,65 % više, u odnosu na prethodnu nedelju.

I dok kukuruz količinski dominira u strukturi prometa, tržište soje dominantno je sa stanovišta dinarske vrednosti zaključenih poslova uz konstataciju o veoma burnim prošlonedeljnim dešavanjima, na ovom segmentu tržišta, sa aspekta cenovnih promena. Od početka nedelje, cena prošlogodišnje soje porasla je sa 55,00 din/kg, bez PDV-a, do današnjih 59,30 din/kg, bez PDV-a,

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2013.	50	17,05	50	17,05	+0,65%
Kukuruz, rod 2013. (gratis lager)	500	17,11	500	17,11	-
Kukuruz, rod 2013. (nestandardni kvalitet, vlaga do 14,5%)	300	16,94	300	16,94	-
Pšenica, rod 2014.	150	19,03	150	19,03	+1,17%
Pšenica, rod 2014. (gratis lager)	500	19,25	500	19,25	-
Soja, rod 2013.	240	63,49	240	63,49	+8,68%
Soja, rod 2014.	100	38,63	100	38,63	+0,39%

i time zabeležila svoj prosečan nedeljni nivo od 63,49 din/kg (57,71 din/kg, bez PDV-a), što je za čak 8,68 % više, u odnosu na prethodnu nedelju. Sa druge strane trgovina sojom "na zeleno", sa predviđenom isporukom u septembru

ove godine, nije pretpela cenovna pomeranja, pošto je količina od 100 tona realizovana po dinarskoj protivvrednosti devizne cene od 300 evra za tonu bez PDV-a. Od ostalih artikala bitno je pomenuti

da je tokom nedelje za nama startovalo trgovanje semenskom pšenicom. Zaključen je prvi berzanski ugovor, u količini od 25 tona, uz klauzulu frankiranja robe kupcu, po startnoj ceni od 30,69 din/kg (27,90 din/kg, bez PDV-a), fco kupac.

PRODEX

Na osnovu veoma izraženog rasta cene soje, uz blagi ovonedeljni porast cena pšenice i kukuruza i PRODEX je tokom ove nedelje zabeležio porast indeksne

vrednosti. Na današnji dan ovaj berzanski indeks beleži indeksnu vrednost od 208,38 poena, što je za 2,36 indeksnih poena više nego prošlog petka.

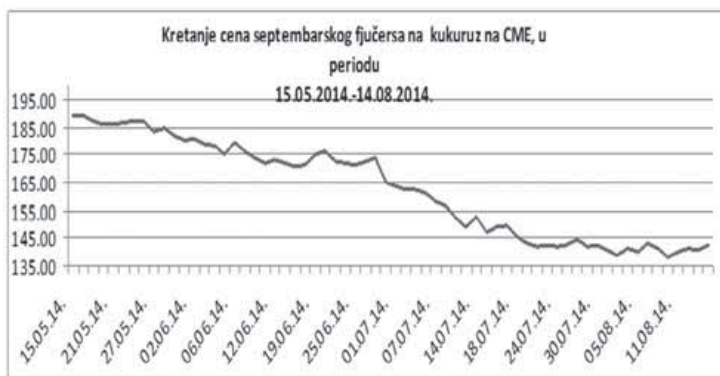

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP SEPTEMBAR 2014.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	201,80 \$/t	200,77 \$/t	197,69 \$/t	194,01 \$/t	197,39 \$/t
Kukuruz	138,42 \$/t	140,39 \$/t	141,10 \$/t	140,94 \$/t	142,51 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
151,81 EUR/t (futures sep 14)	124,64 EUR/t (futures nov 14)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
170,75 EUR/t (futures nov 14)	153,50 EUR/t (futures nov 14)

Fjučers na pšenicu u Parizu je pao za 3,12%, dok je kukuruz na ovoj ovoj berzi jeftiniji za 1,92%. U Budimpešti je pšenica skočila za 1,15%, dok je kukuruz pao za 1,06%.

Vrednosti kukuruza su gotovo čitave nedelje beležili skokove i tako zabeležila najduži uzlazni trend od februara meseca, a sve na osnovu prognozirane kiše u SAD-u, što daje velike šanse rekordnoj žetvi ove kulture. Stručnjaci očekuju obilne zalihe kukuruza, osim ako ne dođe do drastičnih promena vremenskih uslova. Sa svetskog stanovišta, očekuje

se stabilna situacija na tržištu kukuruza, odnosno žetva na nivou od preko 385.0 miliona tona.

Pšenica je u poslednjoj godini, pala je za 14% zbog očekivanih većih zaliha. U SAD-u se očekuje proizvodnja od 55.2 miliona tona (58.0 miliona tona prošle godine) i to najviše zahvaljujući povećanju useva HRW pšenice, tako da je ovaj nivo u odnosu na prošlu ranije

veći za 0.7 miliona tona. Žetva jare pšenice u SAD-u je na nivou od 6%, dok petogodišnji prosek iznosi 21%, ali se očekuje ubrzanje žetve u narednim danima na osnovu prognoziranog veoma povoljnog vremena.

U odnosu na kraj prošle nedelje fjučers na pšenicu je pojeftinio za 4,30%, dok je rast cene fjučersa na kukuruz iznosio 0,72%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, avg 14	472,02 \$/t	483,04 \$/t	474,00 \$/t	464,60 \$/t	403,53 \$/t
Sojina sačma, avg 14	397,50 \$/t	400,40 \$/t	400,20 \$/t	418,70 \$/t	382,40 \$/t

Proizvodnja soje za 2014/15, prognozira se na nivo od 103.9 miliona tona, gde bi prenosne zalihe dostigle nivo od čak 11.7 miliona tona, što bi

predstavljalo najviši nivo od sezone 2006/07. Usevi su ocenjeni sa 70% dobar/odličan (64% godinu dana ranije).

Septembarski fjučers na soju je u poslednjih nedelju dana pojeftinio za 0,10%, dok je fjučers na sojinu sačmu poskupeo za 5,03%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivovodic@limagrain.com
www.limagrain.rs

VOĆE 11.8.2014.-18.8.2014.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Banana (sve sorte)	Uvoz(Ekvador)	kg	100.00	120.00	120.00	bez promene	dobra
2	Breskva (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	80.00	80.00	rast	dobra
3	Grepfrut (sve sorte)	Uvoz(Turska)	kg	160.00	180.00	160.00	pad	prosečna
4	Grožđe (belo ostale)	Uvoz(Makedonija)	kg	100.00	120.00	120.00	bez promene	prosečna
5	Grožđe (crno ostale)	Uvoz(Makedonija)	kg	100.00	120.00	120.00	bez promene	prosečna
6	Jabuka (ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	80.00	100.00	100.00	rast	prosečna
7	Jagoda (sve sorte)	Domaće	kg	250.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
8	Kruška (ostale)	Domaće	kg	120.00	150.00	150.00	bez promene	dobra
9	Kupina (sve sorte)	Domaće	kg	150.00	200.00	200.00	bez promene	slaba
10	Lešnik (očičćen)	Domaće	kg	1000.00	1200.00	1000.00	bez promene	dobra
11	Limun (sve sorte)	Uvoz(Južna Afrika)	kg	320.00	350.00	350.00	rast	dobra
12	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	70.00	80.00	80.00	rast	dobra
13	Orah (očičćen)	Domaće	kg	800.00	1000.00	900.00	-	dobra
14	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(Grčka)	kg	100.00	120.00	120.00	pad	dobra
15	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz(Španija)	kg	130.00	150.00	150.00	rast	dobra
16	Smokva (suva)	Uvoz(uvoz)	kg	350.00	400.00	400.00	-	slaba
17	Šljiva (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	60.00	60.00	bez promene	dobra

POVRĆE 11.8.2014.-18.8.2014.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	20.00	25.00	20.00	bez promene	prosečna
2	Boranija (olovka)	Domaće	kg	120.00	130.00	130.00	rast	dobra
3	Boranija (šarena)	Domaće	kg	120.00	130.00	130.00	rast	dobra
4	Boranija (žuta)	Domaće	kg	120.00	130.00	130.00	rast	dobra
5	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	200.00	250.00	250.00	bez promene	dobra
6	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150.00	180.00	150.00	pad	dobra
7	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	60.00	70.00	60.00	bez promene	prosečna
8	Dinja (sve sorte)	Domaće	kg	60.00	70.00	70.00	rast	prosečna
9	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	120.00	130.00	130.00	pad	dobra
10	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	70.00	80.00	80.00	rast	dobra
11	Krompir (beli)	Domaće	kg	50.00	60.00	50.00	bez promene	dobra
12	Krompir (crveni)	Domaće	kg	50.00	60.00	50.00	bez promene	dobra
13	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	40.00	50.00	50.00	bez promene	dobra
14	Lubenica (sve sorte)	Domaće	kg	15.00	20.00	20.00	bez promene	dobra
15	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	250.00	300.00	250.00	pad	dobra
16	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	25.00	30.00	30.00	bez promene	slaba
17	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	70.00	50.00	bez promene	dobra
18	Paprika (Babura)	Domaće	kg	60.00	70.00	60.00	bez promene	dobra
19	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	120.00	150.00	120.00	bez promene	dobra
20	Paprika (ostala)	Domaće	kg	100.00	120.00	120.00	-	prosečna
21	Paprika (šilja)	Domaće	kg	60.00	100.00	100.00	bez promene	dobra
22	Paradajz (chery)	Domaće	kg	300.00	350.00	300.00	bez promene	prosečna
23	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	80.00	100.00	100.00	bez promene	dobra
24	Pasulj (beli)	Domaće	kg	300.00	350.00	350.00	bez promene	dobra
25	Pasulj (šareni)	Domaće	kg	300.00	350.00	350.00	bez promene	dobra
26	Pasulj (žuti)	Domaće	kg	350.00	400.00	400.00	bez promene	prosečna
27	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	150.00	180.00	150.00	bez promene	dobra
28	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	kg	180.00	200.00	180.00	bez promene	dobra
29	Praziluk (sve sorte)	Domaće	kg	100.00	120.00	120.00	bez promene	prosečna
30	Spanać (sve sorte)	Domaće	kg	120.00	150.00	150.00	bez promene	prosečna
31	Tikvice (sve sorte)	Domaće	kg	30.00	50.00	40.00	bez promene	dobra
32	Zelen (sve sorte)	Domaće	veza	50.00	60.00	50.00	bez promene	dobra
33	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	70.00	80.00	80.00	rast	slaba
34	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	70.00	80.00	70.00	rast	dobra

Datum prikupljanja podataka: 11.8.2014.- 18.8.2014.

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Kikinda

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	15.00	17.00	16.00	-	slaba
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	15.00	18.00	16.00	pad	slaba

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	18.00	22.00	20.00	bez promene	dobra
2	Lucerkino brašno (min 15% proteina)	džak 25kg	Domaće	kg	45.00	55.00	49.00	bez promene	slaba
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	20.00	20.00	bez promene	dobra
4	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	80.00	90.00	85.00	bez promene	prosečna
5	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	24.00	26.00	25.00	bez promene	prosečna
6	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	40.00	45.00	43.00	bez promene	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	19.00	20.00	20.00	bez promene	prosečna
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Domaće	kg	18.00	23.00	20.00	bez promene	prosečna
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	22.00	20.00	bez promene	prosečna
4	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	22.00	25.00	22.00	bez promene	slaba

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	13.70	15.00	13.70	bez promene	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Domaće	kg	15.00	15.50	15.00	bez promene	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	19.80	21.00	19.80	bez promene	prosečna
4	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	19.80	21.00	19.80	bez promene	prosečna

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena Pančevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Jarad	sve težine	sve rase	kg	250.00	250.00	250.00	bez promene	vrlo slaba
2	Koze	sve težine	sve rase	kg	120.00	120.00	120.00	bez promene	vrlo slaba
3	Prasad	16-25kg	sve rase	kg	250.00	250.00	250.00	bez promene	slaba
4	Prasad	<=15kg	sve rase	kg	250.00	250.00	250.00	bez promene	vrlo slaba
5	Tovljenici	80-120kg	sve rase	kg	180.00	180.00	180.00	bez promene	vrlo slaba

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Junad	>480kg	sve rase	210.00	230.00	230.00	bez promene	slaba
2	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	140.00	150.00	150.00	bez promene	vrlo slaba
3	Tovljenici	80-120kg	sve rase	180.00	190.00	190.00	bez promene	prosečna

KRUŠEDOL PRNJAVOR • ŽIKA JOVANOVIĆ, STAMENI OSAMDESETŠESTOGODIŠNJI DOMAĆIN

Ako grad zavisi od sela dobro je, ako je obrnuto ne valja

- Sve počinje od grada i sela. Sa gradovima je došlo novo vreme, novi ljudi, nova uprava. Nešto od toga je dobro došlo nešto nije, ali za svo to vreme jedine prave vrednosti su se očuvale na selu, odnosno tamo se njihov nedostatak najbolje pokazao. Staviti selo i grad u pravi odnos, smatra Žika Janković, jedina je mogućnost da se izađe iz krize. – Mi smo zemlja seljaka i to je svima jasno. Ne može jedna zemlja seljaka da počiva na građanima koji bi da upravljaju svim stvarima, pa i selom, a o tome nemaju nikakvog pojma. To nikako ne valja i to će se morati promeniti

Na selu se i danas može živeti. Naravno ako postoji želja za tim i ako se prihvati sve ono što takav život sa sobom nosi. Život na selu ne podnosi neradnike, lenje ljude i „one koji stalno kukaju“. Život na selu je život rada i izdržljivosti i po tome, taj se život do sada nije promenio. Niti će. Tako veli **Žika Janković**, osamdesetšestogodišnji stameni domaĆin iz Krušedol Prnjavora koji je, kako veli, svoj ceo život proveo na zemlji.

- Od kako sam 1928. godine ugledao svet, pa evo sve do danas kada život prelazi u ruke mlađih, ja sam na njivama. Moj otac je bio zemljoradnik, moj deda i svi redom. Od njih sam naučio da volim rad, da cenim zemlju i uživam u onome što mnogima smeta – u mirisu sela. Jedan sam od najstarijih žitelja Krušedol Prnjavora, ali je moja ljubav prema mom selu i selima uopšte i dalje podjednako mlada, kao što je bila i toliko decenija radnije, kaže deda Žika.

Svi bi hteli u grad

Tokom proteklih osam i po decenija, kako sam ističe, Žika Janković bio je svedok ne samo teških dana tokom Drugog svetskog rata, nego i poratnog vremena u kojem je, usled industrijalizacije došlo do rasturanja sela i njihovog stavljanja u drugi plan.

- Irig je mala varoš i kod nas nikada nije bilo toliko jaza. Inače, sećam se da su u godinama nakon rata svi listom trčali u gradove, da budu trgovci, nakupci, činovnici. Sa tim je došlo urušavanje sela, zatvaranje škola, pretvaranje sela u divljinu koje se svi klone i to nas je jako skupo koštalo, što se u kraj-

„Važno je da čovek zna šta može, da jasno odredi i oceni koliko može i da radi. Samo ako se tako postave stvari, selo postaje pravi beričet i tek tada živeti na selu znači ne znati za dosadu i dangubu

Ništa bez prasica

Deda Žika i njegov „Brka“

njem slučaju i pokazalo poslednjih nekoliko desetleća. Ne može selo da zavisi od grada, to mora da bude obrnuto, a ako ja kao seljak treba da čekam da mi neki činovnik dodeli bilo šta, onda nikome od nas neće biti dobro, jasan je deda Žika.

Snaga sela, smatra ovaj Prnjavorac, ne leži u njegovom bogatstvu (kojem materijalna stabilnost, istini na volju, nikada nije bila preterano bliska), već u njegovim ljudima, vrednim paorima koji su se, boreći se sa nevoljama koje su dolazile upravo iz gradova, pokazali kao samosvesni i otporniji od građana i činovnika.

- Sve počinje od grada i sela. Sa gradovima je došlo novo vreme, novi ljudi, nova uprava. Nešto od toga je dobro došlo, nešto nije, ali za svo to vreme jedine prave vredno-

sti su se očuvale na selu, odnosno tamo se njihov nedostatak najbolje pokazao. Staviti selo i grad u pravi odnos, smatra Janković, jedina je mogućnost da se izađe iz krize. – Mi smo zemlja seljaka i to je svima jasno. Ne može jedna zemlja seljaka da počiva na građanima koji bi da upravljaju svim stvarima, pa i selom, a o tome nemaju nikakvog pojma. To nikako ne valja i to će se morati promeniti.

Od škole do kafane

Tokom osam i po decenija, priča nam Žika, dok oko njega trčara maleni terijer „Brka“, Krušedol Prnjavor se nije mnogo promenio. Selo ima struju, ima svoje bunare, uređeni kolovoz, a poslednji talas izbeglica doneo je i decu.

- Pre 86 godina u selu je rođeno 12 beba, a bilo je dosta i onih rođenih koju godinu pre ili kasnije. Danas dece ima malo. Sve je to posledica bežanja od sela što je kod mnogih potomaka vrednih dedova paora dovelo i do pojave osećaja srama prema poreklu. Toga, sećam se priča svojih predaka, ranije nije bilo, već je bio ponos biti dete vrednog domaĆina, priča deda Žika.

Koliko je život na selu degradiran, prema Jankovićevom mišljenju, najbolje svedoči i činjenica da je nekadašnja škola pretvorena u kafanu. Tako se desilo da oni koji su u Prnjavoru išli u školu i danas čine to isto, makar kada se radi o objektu.

- Da ima dece, bilo bi i škole. Ovakvo nema dece, pa nije potrebna ni škola. Verovatno je kafana potrebna. Nevolja je to što je baš

U štali Jankovića smešteno je 25 junadi

škola pretvorena u kafanu, ali šta možemo, tako je to kada svi hoće u grad da gladuju, a neće da ostanu na selu da rade. Ja imam i sinove i unuke i niko od njih nije ostao u gradu. Imali su te „izlete“, ali kada su videli da rade drugome i da to čine za male pare, batalili su sve i vretili se kući. Ispostavilo se da je to i najbolje što su uradili, jasan je deda Žika. – Nije meni jasno to oko rađanja dece. Svi kažu, kako da se oženimo kad nemamo ovo ili ono, ne znamo gde bi i kako bi živeli. A kako je nekada bilo? Rađala su se deca, živelo se kako je ko mogao da se snađe, nije svima bilo lako, ali se ipak živelo. I nisu ni tada svi ostajali na selu i bili sirotinja, nego je bilo i školovanih, pa i takvih koji su u inostranstvu živeli i radili i škole završavali. Sve su to nekada sela hranila, a danas... sve je kako ne treba. Svi misle da ako nemaju ne znam ni ja koliko para, da će im deca biti gladna i žedna, ali greše. Samo, ko me pričati i kako objasniti...

Ko ne radi, ne treba ni da jede

Trenutno, Jankovići imaju 20 hektara svoje zemlje što ih čini srednjim višim posednicima u

Krušedol Prnjavoru. Na svojim oranicama seju mahom ratarske kulture: kukuruz, pšenicu, sunčokret, soju, sve što je potrebno za prehranu stoke. U svojim štalama, svinjcima i torovima, imaju 11 ovaca, 25 junadi, jednu suprasnu krmaču, tri nazimice prašćare i 10 komada prasica.

- Moj otac i deda su se bavili tovom, ja sam to nastavio i evo sada to čine moji potomci. Radimo od jutra do mraka i tako svaki dan u godini. Važno je da čovek zna šta može, da jasno odredi i oceni koliko može i da radi. Samo ako se tako postave stvari, selo postaje pravi beričet i tek tada živeti na selu znači ne znati za dosadu i dangubu. Ako nije tako, onda nema smisla ni biti na selu. Ne podržavam i ne mogu da shvatim one koji neće da rade, a koji bi voleli da primaju socijalnu ili neku drugu pomoć i to nije dobro ni za te ljude ni za gradove ni za državu. Svima njima bih poručio da se vrate na selo, da rade kao čestit svet. To je moguće, jer sam ja siguran da svi oni imaju nekog svog na selu, nekoga koga su zaboravili ili pak ne žele da se sete.

S. Lapčević

Ovce same nađu put do tora